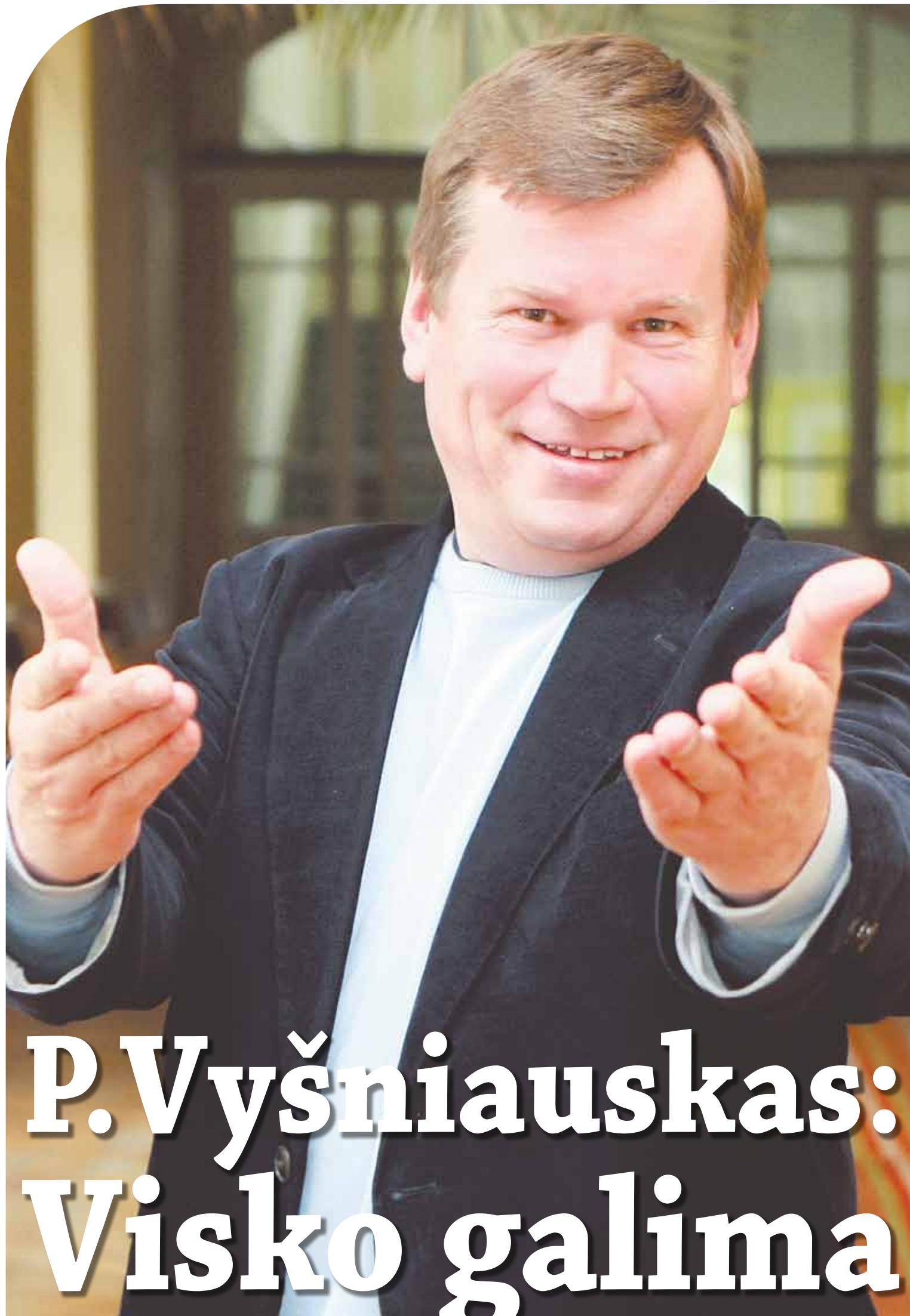

Julius / Brigita

„Respublikos“ leidinys Nr.23 (912) 2012 m. birželio 9 d.

Saulius Venckaus nuotr.

P. Vyšniauskas: Visko galima išmokti čia

Pasaulyje garsus lietuvių saksofonininkas ir džiazo pedagogas Petras Vyšniauskas, pirmadienį švęsiantis 55-ąjį gimtadienį, džiaugiasi, kad džiazas jaunėja, o festivalių banga išsiliejo po visą Lietuvą. Maestro įsitikinęs: „Nereikia ieškoti stebuklų užsienio akademijose. Drąsiai sakau: mitas, kad užsienyje geriau paruošiami muzikai turi išsisklaidyti“.

ŽMONĖS

KOKIŲ PAVOJŲ BIJO VYTAUTAS MIŠKINIS

Garsiojo berniukų choro „Ažuoliukas“ meno vadovas Vytautas Miškinis prisipažįsta, kad didžiausias iššūkis jam būtų - vadovauti mergaičių chorui. Nes tai, pasak jo, yra ganėtinai pavojingas reikalas... „Pavojinga ką nors padaryti ne taip, galų gale pavojinga įsimylėti ar susižavėti“, - šypsosi jis.

➔ 4

PRISIPAŽINIMAI

NEEILINĖ PAŽINTIS SU SOFIJA ČIURLIONIENE

Aktorė Marija Korenkaitė (28), kuri šiuo metu baigiamame kurti filme „Žvaigždžių sonata“ apie mūsų tautos genijų M.K.Čiurlionį vaidina jo žmoną Sofiją. „Mane ji sužavėjo savo moteriškumu, besąlygišku atsidavimu mylimam Konstantinui, o kartu ir stiprybė gyventi be kompromisų“, - teigė aktorė.

➔ 5

FAKTAI

PAVYKO SUSKAIČIUOTI KIEKVIENĄ KARALIENĖS ŽINGSNĮ IR ATODŪSĮ

Kiek per karalienės Elžbietos II 60 valdymo metų karališkoje drabužinėje susikaupė skrybėlių dėžučių - gerai saugoma jos asmeninė paslaptis. O visi kiti karalienės gyvenimo skaičiai - ne.

➔ 6

JULIAUS/BRIGITOS SKAITYTOJAMS

dovana
soliariumų studijos
„Equador“
abonementas

14p.

➔ 3

NEAPSIMOKA

Nespėjau pastebėti kada, tačiau panašu, kad tvirtai ir ilgam Lietuvoje įsišaknijo naujas vertinimo kriterijus, visus mūsų sumanymus, siekius, svajones ir iniciatyvas rūšiuojantis ne pagal jų poreikį, ne pagal racionalumą, netgi ne pagal gėrio ir blogio supratimą, o pagal tai, „apsimoka“ ar „neapsimoka“ tų iniciatyvų imtis.

Šiurpoka, bet tas „apsimoka“ pripažįsta nejaukiai mažai - tik greitos finansinės naudos argumentą. Pavyzdžiui, jei statistinis lietuvis šiandien samdomas kasti duobės, jis nesidomi, kas yra to darbo užsakovai, jam nesvarbu, draugai tai ar priešai, nesvarbu, pražūties ar gero jie linki tavo šaliai, nesvarbu, ar ta duobė bus skirta vandentiekiui tiesti, ar prigrobtam turtui slėpti, ar gyviems žmonėms užkasti. Jei sumokės daug - apsimoka, jei mažai - ne. O ar ta iškastoji duobė bus statybai ar griovimui, ar ji apskritai turės savo paskirtį, ar atsiras tik dėl tuščios užsakovo užgaidos - nebesvarbu.

Et, nebūtų dar taip baisu, jei kalbėtume tik apie duobkasius. Tačiau kur kas nejaukiau pastebinti, kad šalies politikams jau senokai nebeapsimoka dirbti Lietuvai, dėl jos augančių kartų - savo pačių vaikų - ateities, nes pinigais gundančiai moja ne abstraktūs ateities tautiečiai, o šiandieniai partijų lobistai. Kur kas šiurpia, kai medikams ima neapsimokėti gelbėti žmonių gyvybes - labiau apsimoka dirbti litukų kitą primetančioms farmacijos kompanijoms, nei dėl žmonių sveikatos. Kur kas liūdniau, kai lietuviams nebeapsimoka gyventi Lietuvoje, motinoms - gimdyti vaikų, vaikams - mylėti ir gerbti savo tėvų, iš pašalpų ir labdaros besiverčiantiems - ieškotis darbo, studentui - užleisti močiutei vietą troleibuse, tikintiesiems - melstis...

O visų graudžiausia, kad su naujojo kriterijaus išpažintojais nėra kaip ginčytis. Taip, tas tiesa - drąsiausieji, tauriausieji, švenčiausieji darbai beveik niekada neatneša piniginio pelno. Vadinas, išties neapsimoka. Tik štai - ir kunigaikščiui Kęstučiui neapsimokėjo kasdien rizikuojant savo ir savo karių gyvybėmis ginti Lietuvos šalies nuo visos Europos remiamų kryžiuočių, ir knygnešiams tikrai neapsimokėjo persekiojamiems žandarų kantriai nešioti lietuvišką žodį po priespaudos kaustomus šalies miestus bei kaimus, Lietuvos partizanams rezistentams neapsimokėjo sudėti galvų už šalies nepriklausomybę ir netgi, jei vien pinigas mums rodiklis, tikrai neapsimokėjo vaduotis iš sovietų imperijos gniaužtų 1991-aisiais...

Tikiu, kad darantieji tik tai, kas apsimoka, tą laiko tarpsnį, kurį vadiname gyvenimu, sočiau, skaniau ir reguliariau maitinsis, patirs mažiau streso, mažiau galimybių žūti besikaudami, įgis mažiau priešų, daugiau patogumo, daugiau galimybių pabaigti savąsias dienas prabanguose apartamentuose, minkštose lovose, iškvėpintuose ir išmasažuotuose kūnuose...

Tikiu - Lietuva, žmonija, pasaulis klegės kaip klegėję ir po šių apsimokėjimų išmanančių individų išėjimo, kurio dėsniai mūsų požiūrių ir prioritetų, deja, nepaiso. Tik ar bus tuomet bent vienas žmogus, bent vienas pakelės medelis, bent viena žemės pėda, kuri pajus ne-tektį, kuri pastebės juos egzistavus? Ir kam gi, tiesą sakant, apsimokės juos prisiminti?

Rimvydas STANKEVIČIUS

Lopšinės iš Ilonos Balsytės lūpų

Žinoma aktorė **Ilona Balsytė** pristatė gražų muzikinį darbą - lopšinių vaikams kompaktinę plokštelę „Lopšinės. Miegokit, sapnelį sapnuokit...“ Būdama trijų vaikų mama, aktorė nori priminti, kad lopšinėmis mamos ne tik migdo, bet ir prasmingai bendrauja su savo mažaisiais.

Deimantė ZAILSKAITĖ

Kol neatliko darbų, aktorė I.Balsytė per daug nesiskelbė, kad įrašinėja vaikams lopšinės (į šį projektą ją pakvietė muzikos prodiuseris Justas Mamontovas) - dirbo tyliai ir atsakingai. „Lopšinė - tai bendravimas su vaiku, - neišmatuojamą lopšinių svarbą primena aktorė. - Kai mamos neturi laiko pabūti su vaiku - tik darbai ir darželis, vakare būna tas laikas, kai jos gali su vaiku pasikalbėti, su juo aptari svar-

■ Aktorė Ilona Balsytė pristatė lopšinių kompaktinę plokštelę

bius jam rūpimus klausimus. Sakykime, galima atsakyti į vaiko užduodamus filosofinius klausimus, patenkinti vaiko smalsumą, papildyti jo žinių bagažą. Ir visiems šiems dalykams tinkamas vakaro laikas. Todėl šios plokštelės idėja ir yra tokia, kad lopšinės skirtos ne tik supuojamam vaikui užmigdyti. Kad mamos žinotų, jog lopšinė gali papasakoti apie labai daug dalykų: apie tai, kaip drobelės atsiranda ar ką gieda paukščiai. Iš tiesų lopšinė - tai būdas pabendrauti su mažaisiais“.

Lopšinės I.Balsytei nėra svetimos - žinoma aktorė turi tris vaikus: dvidešimtmetę Ievą, septyniolikmetę Saulę ir ketverių Martyną. Visi trys vaikai dalyvavo pristatant šviežut šviežutėlę lopšinių plokštelę. „Lopšinių ieškojau iš daugelio šaltinių, - pasakoja aktorė. - Kai kurių gavau

tik natas, kitas buvau girdėjusi. Lopšinės įdavinavau, kaip natos ir yra surašytos - vienos aukštaitiškos, kitos žemaitiškos, bet melodijos dermė išlaikyta. O muzikinį foną lopšinėms sukūrė Saulius ir Donatas Petreikiai iš grupės „Saulės broliai“. Šios lopšinės nėra liaudies dainų aranžuotės - kai dainos pakeičiamos, adaptuojamos. Šios lopšinės skamba originaliai. Aišku, labai svarbi ir asmeninė patirtis. Kai kurias lopšines dainuoja savo vaikams todėl, kad man jas dainavo tėtis ir mama. Vaikystėje mėgau vieną lopšinę - net ne lopšinę, o melodingai sakomą pasaką, kurią sekdamo močiutė, kaip vilkas prarijo ašaką. Ir labai mėgau tėčio dainuojamas afrikiečių liaudies lopšines...“ Aktorė planuoja išleisti ir dar vieną kompaktinę plokštelę - tik jau ne lietuviškų, bet kitų tautų lopšinių.

KAS KĄ SUMANĖ

Virginija KOCHANSKYTĖ

Tarp poezijos ir muzikos renginių, skirtų Maironio gimimo 150-osioms metinėms, įsipynęs ir kameraninis vakaras „Ant aukuro širdį nešiau“. Aktorė Virginija Kochanskytė, kuri yra viena iš šios programos sumanytojų, Maironio poezija žavisi nuo mokyklos laikų ir džiaugiasi, kad jos niekas nedrįso išbraukti iš sovietmečio literatūros. „Dabar mes su kolega kauniečiu aktoriumi ir skaityvu Petru Venslova Maironį atrandame tarsi iš naujo ir tais atradimais dalijamės su literatūros mylėtojais“, - sako aktorė. Rytoj Užutrakio dvare įvyksiančiame vakare skambės ne tik eilėraščiai, bet ir fragmentai iš Maironio laiškų, pamokslų, taip pat dainos.

KAS KĄ PRISIMINS

Merūnas VITULSKIS

Populiriam tenorui, puikiai įvaldžiusiam ir operų bei klasikos, ir lengvosios muzikos repertuarą, Merūnui Vitulskiui šį vakarą teks maloni misija prisiminti mūsų lietuviškosios estrados mohikanus Antaną Šabaniauską, Danielį Dolskį ir kt. Vilniaus paveikslų galerijos kieme rengiamame vasaros koncerte „Aš dar dainuosiu“ jis kartu su dainininkais Rosita Čivilyte ir Jeronimu Miliumi primins klausytojams lietuviškos estrados aukso fondo dainas. M.Vitulskis sakė, kad jam visada smagu dainuoti populiarias ir publikos širdžiai mielas bei keliančias prisiminimus melodingas retro dainas. Koncerte grieš Lietuvos valstybinis simfoninis orkestras.

KAS KUR IŠVYKO

Linas ADOMAITIS

Populiarias dainų atlikėjas Linas Adomaitis šį vakarą svečiuojasi pas Londono lietuvius. Didmiesčio klube „Lightbox“ jis su dar keliais bendraminčiais iš Lietuvos rengia koncertą, kurio devizas „Medžiams - taip, o narkotikams - ne“. Dainininkas prisipažino, kad Londone gyvenantiems tautiečiams parengė specialią programą, kurioje skambės ne tik jo nauji kūriniai, bet ir laiko patikrinti hitai. Naujai aranžuotą programą Linas atliks pirmą kartą. „Manau, kad bus tikrai karšta, kad išjudinsime vietos publiką, o gal ir sužadinsime nostalgiją savam kraštui ir paakinsime grįžti į Tėvynę“, - sakė L.Adomaitis prieš išvykdamas.

KAS KUO STEBINA

Jurgita JURKUTĖ

Televizijos laidų vedėja ir „Mis Lietuva“ konkurso nugalėtoja Jurgita Jurkutė stebina ne tik savo grožiu, bet ir aktoriniais sugebėjimais. Šiemet baigianti Lietuvos muzikos ir teatro akademijos bakalauro studijas ji vaidina ir režisieriaus Eimunto Nekrošiaus pastatytoje „Dieviškojoje komedijoje“. Tiesa, vaidmuo nedidukas, bet vis dėlto teatro grandio pastatyte. Ir dar Jurgita sukūrė vieną iš pagrindinių vaidmenų akademijos ketvirtakursių spektaklyje „Broliai Karamazovai“. Šis spektaklis jau buvo rodytas įvairiose netradicinėse erdvėse: vienuolynuose, dvaruose, Kosmologijos muziejuje ir net keliose įkalinimo įstaigose.

Parengė Giedrė MILKEVIČIŪTĖ

Džiazo virtuoza įkvepia poezija

Lietuvos džiazo korifėjus saksofonininkas **Petras Vyšniauskas**, kuris pirmadienį švęs savo 55-ąjį gimtadienį, džiaugiasi, kad džiazo virusas sparčiai plinta po Lietuvą, kad vienas kitą genantys festivaliai sulaukia didžiulio publikos dėmesio ir tampa tikra menų švente. Kodėl menų, o ne vien tik muzikos? Todėl, kad muzikantas pastaruoju metu derina savo grojimą su poezija ir net pats bando eiliuoti.

Giedrė MILKEVIČIŪTĖ

- Tik ką vykusiame Klaipėdos pilies džiazo festivalyje nustebinote publiką dalyvaudamas muzikos ir poezijos dialoge kartu su poetu Gintaru Grajausku, o visai neseniai grojote kartu su sūnumi Dominyku „Poezijos pavasario“ atidaryme. Jums artima šių dviejų menų sąjunga?

- Iš tiesų muzika ir poezija juk visada buvo ir yra drauge. Tik, žinoma, ne visi muzikai kuria poeziją, juo labiau poetai - muziką. O klausytojams, manau, gera girdėti kartu ir poeziją, ir muziką. Tad visai nenuostabu, kad mane poezija įkvepia. Man patinka groti ten, kur skamba eilės, prasmingi literatūros tekstai. Tarp rašytojų turiu nemažai gerų draugų, mielai pagroju jų kūrybos vakaruose.

- Jūsų koncertų žemėlapis pastaraisiais metais kiek sumažėjo. Anksčiau daug važinėdavote po pasaulį, o dabar daugiausiai koncertuojate įvairiose erdvėse Lietuvoje. Esate bene visų šalyje rengiamų džiazo festivalių - didelių ir mažesnių - dalyvis. Ar toji iškilusi ir neslūgstanti džiazo banga jus džiugina?

- Aišku, kad toks džiazo populiarumas glosto širdį. Man malonu girdėti, kai koks nors pasaulinio garso muzikantas nustebęs manęs paklausia: „Petrai, iš kur jūsų tokioje mažoje šalyje tiek daug džiazo festivalių?“ O groti Lietuvoje, savo krašto žmonėms, kartais ir nedidelėse salėse, mokyklose ar bažnyčiose man patinka. Be to, esu Lietuvos muzikos akademijos džiazo katedros dėstytojas, džiaugiuosi, kad į džiazo ir pučiamųjų instrumentų skyrių stoja vis daugiau dainininkų ir muzikantų. Tarp mano jau baigusių akademiją studentų yra žinomas džiazo muzikantas Danielius Praspaliauskis, Kauno bigbendo vadovas Tomas Butyrus, Vilniaus bigbendo įkūrėjas Remigijus Rančys, saksofonininkas Kęstutis Vaginis, Liutauras Jonušaitis, kuris dar baigė ir Berklio džiazo muzikos akademiją (JAV) ir kt. Tad yra kuo pasidžiaugti. Esu laimingas, kad jaunoji karta muzi-

■ Petrą Vyšniauską be jo mylimo saksofono galima sutikti Lietuvos muzikos ir teatro akademijoje

■ Džiazo virtuozas neretai koncertuoja kartu su sūnumi trimitininku Dominyku

ką supranta, kad ji originali, įdomi, kad jų rengiami bigbendų festivaliai taip pat smagūs.

- Pastaruoju metu dažnai girdime, kad kultūroje bene viskas blogai, nors teatrų ir koncertų salės pilnos. Kalbama, kad jaunimui nebėra vietos savose aukštosiose mokyklose. Pats esate pedagogas, docentas. Ką manote apie jaunųjų muzikų kartą. Ar ji turi perspektyvų augti čia, Lietuvoje?

- Esu įsitikinęs, kad muzikuojantis jaunimas nesišlaisčio gatvėmis, netampa vien tik alaus garbintojais, bet jam reikia padėti, paskatinti. Štai čia ir labiausiai reikėtų žinomų verslininkų investicijų, o ką jau kalbėti apie Vyriausybės požiūrį į tai, kad Lietuvoje liktų daugiau jaunimo. Jau bemaž dešimt metų dėstau akademijoje ir pastaraisiais metais, kai rektoriumi tapo žinomas pianistas ir veiklus žmogus Zbignevas Ibelhauptas, matau pasikeitimų į gerąją pusę. Tad noriu pasakyti visiems: neieškokite stebuklų užsienio muzikos akademijose, nes jų ten nėra. Ta migla, kuri čia buvo pučiama, esą ten, vakaruose, aukštesnėse muzikos mokyklose ar kitoje meno institucijose dėsto geresni specialistai, daugiau galima sužinoti, įgyti meistriškumo negu Teatro ir

muzikos akademijoje, manau, turėtų netrukus išsisklaidyti. Drąsiai ir atsakingai sakau: viskas yra čia ir visko galima išmokti. O pasaulis yra atviras jauniems žmonėms, galima nuvažiuoti pasidairyti, koncertuoti, jeigu nori, pasitobulinti ir vėl grįžti.

- Prieš tris dešimtmečius jūs su bendraminčiais buvote įkūrę labai populiarių sovietmečiu džiazo klubą. O juk tuo metu džiazas, kuris atkeliavo į Europą iš Amerikos, buvo laikomas kapitalistų bacila.

- Ačiū, kad priminėte savotišką jubiliejų. Iš tiesų 1982 metų sausio mėnesį muzikologo Liudo Šaltenio iniciatyva „Neringoje“ buvo atidarytas oficialus džiazo klubas. Taigi mes nutarėme, kad laikas sostinėje „pakelti“ dulkes ir groti džiažą. Mes - tai Vytautas Labutis, Leonidas Šinkarenka ir Gintaras Laurinavičius - grodavome iki devinto prakaito kiekvieną savaitės dieną, išskyrus pirmadienius, po keturias valandas. Beje, kai ateidavome po pertraukos groti, rasdavome savo koncertinius drabužius nuo prakaito tiesiog sukietėjusius. Čia rinkdavosi labai daug žmonių, daugiausia meno bohemos, studentų ir mes, „laisvojo žanro“ grojikai, skatinome laisvesnius pokalbius apie džiažą ir ne tik jį. Beje, pats mačiau, kaip

prie staliukų buvo įmontuojami slapti mikrofonėliai, tad tų pokalbių, žinoma, būdavo klausomasi. Kvartetas gyvavo šešerius metus, muzikavome ne tik Lietuvoje. Beje, iš pradžių sovietiniai valdininkai draudė džiažą todėl, kad jis atkeliavo iš Amerikos, tačiau vėliau jis išsikovojo teises ir Rusijoje, nes tai buvo instrumentinė muzika - be žodžių. Tad daug gastroliavome po Rusiją, esame laimėję Visasąjunginio estrados artistų konkurso laurus Maskvoje, dalyvavome Bratslavos džiazo festivalyje ir kt.

- Esate Lietuvos nacionalinės premijos laureatas, apdovanojtas Gedimino ordinu, daugybės tarptautinių džiazo festivalių laureatas ir prizininkas. Kuris apdovanojimas jums brangiausias?

- Man nesinori atrodyti labai svarbiam, nes esu paprastas muzikantas nuo Plungės. Na, o tai, kad esu Lietuvos nacionalinės kultūros ir meno premijos laureatas - viskas tuo ir pasakyta. Tik gaila, kad ne visi žmonės supranta, kad tai pats aukščiausias ir pagrindinis menininkui skirtas valstybės apdovanojimas, kitaip tariant, viršūnė. O kai kartais atsiduri tokioje situacijoje, kurioje matai, kad prestižinį krėslą užėmęs tik save pats įsivaizduo-

Groti Lietuvoje, savo krašto žmonėms, kartais ir nedidelėse salėse, mokyklose ar bažnyčiose man patinka

jantis esąs elito atstovu žmogus, darosi nejauku.

- Jus plungiškiai išrinko miesto garbės piliečiu. Jūsų šaknys ir pirmieji universitetai taip pat prasidėjo šioje žemėje. Priminkite apie juos.

- Plungės žemė išaugino nemažai žinomų muzikų. Plungiškiai pradėjo garsėti nuo kunigaikščio Mykolo Oginskio, kuris subūrė gaisrininkų orkestrą, laikų. Šiame orkestre kornetu grojo ir mano senelis. O mano tėvas Zenonas Vyšniauskas nebuvo muzikantas, užtat mes, jo sūnūs, grojome įvairiais muzikos instrumentais. Aš pradėjau groti nuo trejų metų armonika. Tad mano koncertinė patirtis iš tiesų labai didelė. Saksofoną tėvas nupirko, kai suėjo dešimt metų. Man tai buvo labai gražus instrumentas, bet pirma mokiausi groti klarnetu pas mokytoją Praną Škimelį. Vėliau mokiausi Klaipėdos S.Šimkaus aukštesniojoje muzikos mokykloje, o tobulai klarnetu išmokau groti įstojęs į tuometinę Lietuvos konservatoriją, studijavau profesoriaus Algirdo Budrio klasėje.

- Keliais instrumentais grojate?

- Per tuos 55 metus išmokau groti penkiais įvairių rūšių saksofonais, visais klarnetais, fleita, pianinu, na dar akordeonu, juo, ko gero, visi moka groti. Daugiau tikriausiai nebeišmoksiu, nes turi likti laiko ir poilsui. Nebūtina juk muzikui ir mokėti groti šimtu instrumentų, geriau gerai, bet vienu. Mano mylimiausias - saksofonas.

- Knygynų lentynose randame nemažai meno ir politikos įžymybių parašytų knygų. Ar nekirba mintis pačiam parašyti knygos apie savo įdomią ir turiningą muziko patirtį, nuotykius, kurių važinėdamas po pasaulį, grodamas įvairiuose festivaliuose esate patyręs?

- Gal kada nors, o dabar, man regis, gyva mano patirtis jaunimui gal yra svarbesnė. Tiesą sakant, buvau kažką pradėjęs rašyti, o paskui, kai pats ėmiau skaityti, pamačiau, kad nukrypau į poeziją. *(Juokiasi.)* Vieną lapą parašiau proza, o paskui mano sakiniai trumpėjo, kol virto ketureiliais... Šiaip jau mano gyvenimas nugyventas įdomiai... Manau, kad knyga kada nors išeis.

- Jūsų žmona sostinės B.Dvariono muzikos mokyklos dėstytoja, o vaikai taip pat užsikrėtę muzikos virusu.

- Nenuostabu. Juk augo muzikų šeimoje. Dominykas ir Marija muzikuoja nuo mažens. Bet apie tai paklauskite jų pačių.

Vytautas Miškinis prisibijo dainuojančių moterų

Žymus choro dirigentas ir pedagogas **Vytautas Miškinis** (58), pirmiausia žinomas kaip legendinio berniukų ir jaunuolių choro „Ąžuoliukas“ meno vadovas, ko gero, galėtų į kairę ir į dešinę dalyti patarimus, kaip susitvarkyti su nepaklusniais neramią paauglystę išgyvenančiais jaunuoliais. O štai kuruoti moterišką chorą ir pačiam profesoriui būtų didžiulis iššūkis.

Deimantė ZAILSKAITĖ

Kaip tik šeštadienį Klaipėdoje V.Miškinis su „Ąžuoliuko“ choru dalyvauja tradiciniame Lietuvos berniukų chorų festivalyje „Berniukai prieš smurtą ir narkomaniją“, kurio idėjos autorius yra jis pats, - šis renginys kiekvienais metais organizuojamas vis kitame mieste jau trylika metų. O ši idėja gimė svarstant, kaip daugiau berniukų iš gatvės, kur jų laukia daug pagundų, atvilioti dainuoti į chorus. Festivalio krikštatėvis V.Miškinis džiaugiasi, kad sumanymas pasitvirtino su kaupu, nes per pastarąjį dešimtmetį įkurta keletas dešimčių berniukų chorų.

- Tikriausiai apie vaikų, konkrečiai berniukų, auklėjimą galėtumėte išleisti solidų vadovėlį, kurį išgraibstytų su aktyviais berniukais nesusitvarkantys tėveliai.

- Aš geriau plepu, negu rašau. Mano mintys yra tokios greitos, kad aš jų nespėju fiksuoti. Beje, yra planuojama knyga apie „Ąžuoliuką“. Nusprendėme, kad reikia tokios knygos, nes visi kolektyvai iš esmės tokią turi, o mes neturime, nors mūsų istorija fantastiškai didelė. Galų gale penkiasdešimtmetis jau įvykęs, o mes, deja, savo istorijos neužfiksavome kokiame nors leidinyje. Net bukletu normalaus neturime.

Gailiuosi, kad neįrašinėju savo paskaitų, - Lietuvos muzikos ir teatro akademijos studentams dėstau darbo su vaikais, su choro studija ir jaunimu specializacijos kursą. Be abejo, turėčiau pasakyti daug ir aš tai pasakau per paskaitas. Šiais laikais daug aktyviau reiškiamos vaikų teisės, kartais ir blogąja prasme. Pastebėjau, kad tėvai stipriai nuolaidžiauja vaikų norams, o vaikai pradeda tuo spekuliuoti. Jau devynerių vaikas gudrauja, vienuolikos jis jau protingas ir žino, kaip galima tėvus pakreipti norima linkme, o keturiolikmetis jau protestuoja: „Aš nenoriu“. Ne kiekvienas tėvas yra psichologas ar pedagogas, ne kiekvienas pastebi, kada yra piktnaudžiaujama jo gerumu ar tolerancija. O vaikai gudrūs, jie greitai randa, kaip paveikti tėvų nuomonę savo naudai.

- O kaip jums pavyksta sudrausminti būrį berniukų?

Irmanto Sidarevičiaus nuotr.

- Žinote, kaip? Piršto principu. Pakeliu į viršų pirštą ir jie turi matyti. Mes turime tokį priežodį: kas negirdi, tas nemato; kas nemato, tas negirdi. Aš vengiu tildymo „Čš-šš“, beveik nepakeliu balso. Reikia žinoti, kada galima tai daryti. Kai publika yra įsiaudrinusi arba visai nereaguoja, tuomet tu profilaktiškai pakeli balsą, jie gauna nedidelį šoką ir truputėlį nurimsta. Aš dažnai jiems sakau: „Ką, jūs pasiilgote mano balso?“ O jie iš karto: „Ne, ne“.

Kitas dalykas, anksčiau buvo daug hiperaktyvių vaikų, o dabar jie pasidarė tokie vangūs, matyt, bendras krūvis ir užimtumas veikia jų smegenis. Ar dažnas sėdėjimas prie kompiuterio juos veikia slopinamai. Tikrai mes turime problemą, kad vaikus reikia žadinti: anksčiau reikėdavo stabdyti jų energiją, o dabar turi ją traukti iš vaikų. Noriu pasakyti, kad jei lygintume, kas buvo anksčiau ir dabar, tai pasikeitė gyvenimo sąlygos ir tai veikia vaikų sąmonę, veikia mūsų genetinį fondą, naująją kartą. Ji kitokia. Vaikų gabumai, deja, truputį prastėja.

- Beje, kadaise vos 25-erių pradėjote direktoriauti vaikų muzikos mokykloje „Ąžuoliukas“, taigi šis fenomenaliu laikomas reiškinys kaip „Ąžuoliukas“ jums greičiausiai reiškia gerokai daugiau...

- Paprastai pasakysiu: aš ten gimiau, ten užaugau ir įgijau išsilavinimą, ten yra mano antras tėvas ir mano antrieji namai. Mano sūnus Laurynas irgi buvo „ąžuoliukas“, kaip ir globotinis sūnus Vytautas,

sakykime, iki brendimo laikotarpio, paskui jie turėjo savo interesų, nepasiliko dainuoti.

Kitados Hermanas Perelšteinas manęs paklausė laiškuose: „Kas tau sukelia didesnę džiaugsmą - ar gerai pavykęs koncertas, ar sunkiai gautas deficitinis instrumentas?“ Supratau, kur klausimo šaknys. Negali barstyti į dešimt dalių. Kolektyvo kokybė turi būti svarbiausia. Pinigų skaičiavimas, administravimas, buhalteriniai dalykai, mokymo planai, pamokų tvarkaraščiai ir taip toliau - visa tai suderinti su meninėmis ambicijomis labai sudėtinga, todėl kitados nusprendžiau atsakyti direktoriavimo. Prisipažinsiu, „Ąžuoliukas“ man pačiam yra dar neišsiaiškintas fenomenas, kodėl taip yra, kaip tai pavyko, ką aš jame gero darau ir ką blogo. Bet aš stengiuosi toliau išlaikyti tradicinius pozityvius dalykus.

- Taipogi esate kompozitorius, Lietuvos chorų sąjungos prezidentas, bet vis tiek pirmiausia esate žinomas kaip garsiojo berniukų choro meno vadovas. Turbūt sutriktumėte, jeigu dabar jus prispirtų vadovauti mergaičių chorui?

- Susitvarkyčiau su užduotimi, bet būtų šokas. (*Šypsosi.*) Žinote, kodėl? Aš dalyvauju įvairiose apžiūrose ir perklausose - ir dainų švenčių, ir konkursų, todėl matau, kaip į mane kaip į chorvedį žiūri įvairaus amžiaus žmonės. Tai pikantiškiausia reakcija būna mergaičių tarp devynerių ir dvylikos metų. Tokio amžiaus mergaičių

„Ąžuoliukas“ man pačiam yra dar **neišsiaiškintas fenomenas**, kodėl taip yra, kaip tai pavyko, ką aš jame gero darau ir ką blogo

■ Vytautas Miškinis su žmona Regina susipažino darbe

chorui aš labiausiai bijočiau vadovauti. Vyresnių - ne, nes jos jau yra subrendusios. O šioms branda artėja, ir joms viskas yra įdomu - ir naujas vyriškis, ir nauji potyriai. Ir tokie pasiūnabždėjimai, ir aptarinėjimai, ir apkalbėjimai - aš juos visą laiką jaučiu.

Anksčiau esu dirbęs su ansambliu „Museum musicum“, kurio sudėtyje buvo daug merginų, tačiau tai buvo grynai dalykiniai santykiai - tai buvo profesionalės, dainavusios mano muziką. Mes dirbome, nebuvo laiko dairytis ir niekas į tave akimis nemirksėjo. Bet kai kelerius metus dirbau Kauno valstybiniame chore, kur, aišku, buvo ir moterų, mane jos bandė provokuoti. Kadangi buvau labai jaunas, gal 22-ųjų, jos bandydavo man laidyti tam tikras replikas ir žiūrėti, aš joms atsparus ar ne. Tai aš porą kartų, atsiprašau, liaudiškai pasakysiu, vintelėjau, tai tos moterys ir nutilo visam amžiui. (*Šypsosi.*)

Kaip bebūtų, su dainuojančiomis mergaitėmis neturiu didelės patirties, tai, matyt, būtų tas objektas, kur aš turėčiau save analizuoti, kaip aš elgiuosi, nes tai yra labai pavojinga. Pavojinga ką nors padaryti ne taip, galų gale pavojinga įsimylėti ar susižavėti. Pažiūrėkime, kiek yra chorvedžių, kurie paskui santuokoje gyvena su savo buvusiais dainininkais. Pavyzdžiui, su savo antrąja žmona Regina, kuri yra smuikininkė, irgi susipažinau darbe. Bet taip buvo susidėliojusios aplinkybės - ir jos šeimyniniai santykiai buvo negerai, ir man buvo negerai. Ir taip susiklostė mūsų interesai, kad mes dviese sutapome. Tai, aš įsivaizduoju, jeigu būdamas vienišas dirbčiau kokiame moterų kolektyve, būtų labai daug pagundų. Dėl to šita terpė man yra *incognito*, aš jos labai žinau ir, atvirai

kalbant, net bijočiau.

- Sutapimas, kad likimas jums neskyrė džiaugsmo susilaukti dukters...

- Ne, yra tik sūnus Laurynas ir globotinis Vytautas. Bet užtat dabar kaip iš lietaus pasipylė trys anūkės. (*Šypsosi.*) Mažiausiajai dar tik pusė metų, o vyriausiosioms Gustei ir Mijai bus dešimt ir penkeri. Kadangi augau su broliu, ir „Ąžuoliuke“ ištisai tik vyriškiai, tai aš labai norėjau dukters. Bet kažkaip nepavyko. O mano sūnus labai nori berniuko, bet jam nepavyksta. Dabar jis turi tris dukteris - tai yra kompensacija man. Bet aš nelabai tikęs senelis, turiu labai daug darbų, įsipareigojimų ir taip toliau. Dėl to mano laisvalaikio sąvoka yra daugiau reliatyvi. Aš neturiu savaitgalių, o jeigu turiu, stengiuosi juos praleisti taip, kad daugiau tam tikrą relaxaciją. Būna tokios intensyvios dienos, kad tiesiog ieškai atvangos ir nori pabėgti.

- Ar toli pabėgate nuo darbų?

- Negaliu be žvejybos, be gamtos, be žemės, be medžių. Be gėlyčių, kurias pats auginu. Be žemės, kurią kasu, ar žolės, kurią pjaunu. Mėgstu banaliai pasakyti, kad tai yra bėgimas nuo infarkto. Matau, kada pasiduodi gamtos prieglobščiai, pamiršti visas problemas. Nu eidamas žvejoti nuo visko pabėgi, todėl labai teisinga viena frazė - kad žvejyboje praleistas laikas neįskaičiuojamas į gyvenimo trukmę. Aš dar pridėčiau, kad gamtoje - prie gėlytės, žolytės ar medelio - praleistas laikas irgi neįskaičiuojamas į gyvenimo trukmę. Aš tai jaučiu. Dėl to aš dar nesu visai senas. Bent toks nesijaučiu. (*Šypsosi.*)

Neeilinė pažintis su Sofija Kymantaite

Vilnietė aktorė **Marija Korenkaitė** (28) pastarosiomis savaitėmis gyvena tik vienu vieninteliu vaidmeniu. Ji baigiamame kurti filme „Žvaigždžių sonata“ apie mūsų tautos genijų Mikalojų Konstantiną Čiurlionį vaidina jo žmoną rašytoją ir visuomenės veikėją, jautrią, bet labai stiprią asmenybę Sofiją Kymantaitę-Čiurlionienę. Aktorė, kaip ir dauguma artistų, svarbiausiu vaidmeniu vadina tą, kuriuo dabar gyvena, kuris neduoda ramybės net sapnuose.

Giedrė MILKEVIČIŪTĖ

Likimo dovana

Kino juostos „Žvaigždžių sonata“, kurią pasišovė sukurti britų kino režisierius Bobas Mulanas (Bob Mullan), filmavimas vyksta kasdien ir labai intensyviai. Kūrėjai nesnaudžia ir, jeigu pasiseks, iki birželio vidurio ketina baigti filmą. Filmuojama buvo Vilniuje, Sankt Peterburge, viename Lietuvos dvare. Tad Keistuolių ir „Atviro rato“ bei Šiaulių dramos teatruose vaidinanti Marija džiaugėsi, kad šis jos darbas iš esmės sutapo su teatro sezono pabaigtuvėmis ir galėjo susikaupti S.Kymantaitės-Čiurlionienės vaidmeniui.

O vaidmuo B.Mulano filme jai netikėtas, mat iš pradžių šiam vaidmeniui buvo patvirtinta Kauno dramos teatro aktorė Inga Mikutavičiūtė, bet ji negalėjo suderinti spektaklių Kauno dramos teatre ir intensyvaus filmavimo grafiko. Tuomet Marija buvo pakviesta pasikalbėti su B.Mulanu ir iš sykiio jam patiko.

Kuo sužavėjo jauną aktorę S.Čiurlionienė, apie kurią, kaip ji pati prisipažino, per mažai žinojo? Mergina per kelias dienas pervertė viską, ką rado apie ją internete, perskaitė garsiuosius Čiurlionio laiškus Sofijai ir, žinoma, režisieriaus kruopščiai parašytą, bemaž 15 metų rengtą filmo scenarijų. Beje, BBC dokumentinių filmų kūrėjas pats M.K.Čiurlionį atrado būdamas vienoje konferencijoje Kaune. Pirmiausia susižavėjo genialiais paveikslais, o vėliau ir tragišku likimu bei meilės istorija.

Lyg vienišas kareivėlis

„Man Sofijos asmenybė pasirodė labai stipri. Ji man dar labai artima savo moteriškumu ir tuo, kad ji apima absoliučias priešybes. Laisvės troškimas ir besąlygiškas atsidavimas mylimajam Konstantinui, trapumas ir stiprybė, išorinis šaltumas ir begalinis švelnumas bei sielos jautrumas“, - sakė aktorė.

Pasak jos, režisieriaus B.Mulano

Irmanto Sidarevičiaus nuotr.

Sofija yra nuolatiniam mūšio lauke už laisvę. „Ji kovoja už savo šalies nepriklausomybę, tėvų kalbą, nuomonę, savigarbą, galimybę būti laimingai, teisę pasirinkti mylimą žmogų...“

Sofija yra nuolatiniam mūšio lauke už laisvę. „Ji kovoja už savo šalies nepriklausomybę, tėvų kalbą, nuomonę, savigarbą, galimybę būti laimingai, teisę pasirinkti mylimą žmogų... Mano suvokimu, ji įkūnija beviltišką, net utopinę viltį. Ji tiki, kad viskas yra žmogaus rankose, kad jis pats gali kurti savo likimą - tereikia veikti. Ir viską daro be jokių kompromisų, atvirai, tačiau naiviai ir skaudžiai. Po kiekvieno nusivylimo ji keliai ir ryžtingai eina toliau... Iki kitos, dar didesnės kliūties. Lyg koks nepavargstantis vienišas kareivėlis“, - kalbėjo M.Korenkaitė.

Mariją labiausiai sujaudino Sofijos žodžiai užrašuose apie Konstantino netektį: „Žmonės baisiai smalsūs, jie nori, kad dalytumeisi su jais savo pergyvenimais. Jeigu tu nestovi kryžkelėje ir nešauki visiems, kad esi nelaimingas, jei tavo ašaras tejaučia nakties tamsa - jie tavęs nesupras. Jei tavo skausmas per didelis, kad galėtum apie jį kalbėti - atrodysi bejausmis“.

Ko išmokė Sofija

Ko S.Kymantaitės-Čiurlionienės personažas išmokė aktorę? „Ji man pasirodė labai stipri asmenybė. Man tiek kovoti dėl laisvės gyvenime neteko ir, tikiuosi, kad neteks. Be to, aš nesu tokia vieniša, kokia iš tiesų buvo Sofija - žmogiškos laimės ji patyrė labai mažai, nors buvo tiek daug verta. Nusira-

Filmo „Žvaigždžių sonata“ kūrėjų nuotr.

■ **Marija Korenkaitė - Sofija „Žvaigždžių sonatos“ filmavimo metu kartu su M.K.Čiurlionio vaidmenį atliekančiu pianistu Roku Zubovu**

minimą ir savęs įprasminimą ji atrado visuomeninėje veikloje ir kūryboje. Jos literatūrinis palikimas tikrai nėra menkas. „Labai tikiuosi, kad filmas sudomins ne tik mūsų krašto žiūrovus, bet ir paskleis žinią apie genijų M.K.Čiurlionį ir jo didžiąją meilę už Lietuvos ribų.“ Nežinau, ar galima mokytis iš kito žmogaus gyvenimo istorijos, bet mane be galo žavi jos drąsa ir stiprybė.

Ne tik artistė

O teatre jai kol kas sekasi, nes įdomių vaidmenų ir kitokio darbo netrūksta. M.Korenkaitė su di-

džiausiu malonumu vaidina spektakliuose Keistuolių teatre, taip pat yra viena iš drauge su kurso bičiuliais ir režisieriumi A.Giniočiu įkurto teatro-laboratorijos „Atviras ratas“ aktorių ir kūrėjų. Šiame jaunatviškais pastatymais ir išradingumu garsėjančiame teatre, kurio spektakliai daugiausia rodomi „Menų spaustuveje“, jau trys sezonai rodomas spektaklis „Pabėgimas į Akropolį“. Pjesės, kuri 2007 metais naujosios lietuvių dramaturgijos konkurse „Versmė“ buvo pripažinta geriausia, autorė - M.Korenkaitė. Tik ji, atsiuntusi konkursui savo kūrinį, tuomet prisistatė Lauryno Juknos pavarde.

Kodėl? „Norėjosi išvengti sąsajų su tėčio pavarde, kuris tuo metu buvo vienas ši festivalio organizatorių“. Žinoma, pats geriausias įvertinimas tas, kad pjesę režisuoti ėmėsi A.Giniotis ir kad spektaklis sulaukia didelio publikos dėmesio.

Kaip vieną iš brangiausių vaidmenų Marija dar išskiria A.Giniočio režisuotame spektaklyje sukurtą princesės Turandot vaidmenį (Šiaulių dramos teatras). Ypač jai buvo svarbus bendravimas su anapus prieš kelerius metus išėjusiu talentingu aktoriumi Pranu Piauloku, kuris vaidino princesės tėvą. Taip pat jai svarbi ir Antigonė, kurią ji vaidina bendrakursės I.Stundžytės režisuotame spektaklyje „Antigonė (ne mitas)“.

Jau dešimt metų, kaip Rokiškyje gimusi ir mokyklą baigusi mergina gyvena Vilniuje. Atvažiavo ji stoti į Lietuvos muzikos ir teatro akademiją tuomet, kai kursą rinko žinomi teatralai Vladas Bagdonas ir A.Giniotis. Būtent A.Giniotis ir jo vadovaujamas Keistuolių teatras jai, dar gimnazistei, nuo vaikystės darė didžiausią įspūdį.

Kodėl neramūs sapnai

Mergina pabrėžia, kad jai iš tiesų sekasi, jog daro tai, kas jai įdomu ir kur mato prasmę, o tai šiais laikais - prabanga. „Džiaugiuosi, kad turiu teatrinę šeimą - „Atviro rato“ kolegas, kurie man svarbūs ne tik kaip bendraminčiai ir kūrėjai, bet ir draugai. Turbūt tai irgi prabanga: galimybė kurti su tais, kuriuos myli, pas kuriuos norisi grįžti ir kurių lauki.“ Ji džiaugiasi galimybe kurti įdomius vaidmenis.

„Tai, kad mano pasirinktą aktorės kelią lydi ne tik džiaugsmas, bet kartais ir nusivylimai - natūralu. Bet man ir nereikia, kad viskas būtų paprasta, - sako pašnekovė. - Dėkui Dievui, kad yra ir išbandymų, o jeigu jų nebūtų, iš kur mes žinotume, kokie esame, kiek ir ką galime. Ši profesija nuostabi tuo, kad esu nuolat ieškojimų ir atradimų procese, nuolatiniam judesyje, ir kad visada turiu viltį kitame spektaklyje įstaišyti klaidas. Turiu galimybę rašyti, prisidėti prie spektaklių kūrimo. Didelis džiaugsmas dirbant aktore susipažinti su neeiliniais žmonėmis! Štai kuriant „Žvaigždžių sonatą“ sutikau atkaklumu ir pozityvumu stebinantį režisierių B.Mulaną, charizmatišką Čiurlionio vaidmens atlikėją pianistą Roką Zubovą, kuris iš tiesų labai panašus į savo prosenelį, daugybę puikių aktorių“.

Marija pasakoja, kad, kai baigsis filmavimas, repetuos bendrakursio Justo Tertelio būsimame spektaklyje apie sapnų pasaulį, kuriame, pasak mokslininkų, mes visi praleidžiame trečdalį savo gyvenimo. Anot jos, visi aktoriai panašiai sapnuoja, kad vėluoja į spektaklį, kad neranda kostiumo, o reikia eiti į sceną, kad pamiršta tekstą. Ir dabar, kurdamą Sofijos vaidmenį, ji miega neramiai... Norisi sukurti tokį Sofijos paveikslą, kuris žiūrovų nepaliktų abejingų.

Karalienės portretas skaičiais

Kodėl britai myli savo karalienę? Tai visai aišku - ji yra nacijos motina, nerinktas ir nepolitinis šalies simbolis. Kad ir kokios audros siautėtų politikoje ir gyvenime, ji yra tarsi uola, į kurią sudūžta bangos. Moteris, kuri kaip tik dabar švenčia 60-ąjį karaliavimo jubiliejų, kaip niekas kitas vienija tautą. Nėra kitos valstybės galvos, kuri būtų daugiau keliavusi, daugiau įteikusi ordinų, daugiau parašiusi laišku... Kiek per 60 valdymo metų karališkojoje drabužinėje susikaupė skrybėlių dėžučių, yra gerai saugoma jos asmeninė paslaptis. O visi kiti **Elžbietos II** gyvenimo skaičiai - ne.

- Nuo tada, kai Elžbieta II sėdo į sostą, Jungtinės Karalystės Vyriausybei vadovavo 12 ministrų pirmininkų. Leiboristų politikas Tonis Bleras (Tony Blair) buvo pirmasis iš jų, gyvenęs valdant tik jai, - jis gimė 1953-ųjų gegužę, likus mėnesiui iki Elžbietos oficialaus karūnavimo iškilmių.

- Karalienė yra daugiau kaip 600 fondų ir labdaros organizacijų globėja, daugiau kaip 400 iš jų - nuo 1952-ųjų.

- Per praėjusius 6 dešimtmečius Elžbieta II atsakė į 3,5 mln. laišku ir atvirukų.

- Karališkoji pora tikrai netingi rašyti: Elžbieta ir jos vyras princas Filipas (Philip) per 60 metų išsiuntė 45 000 Kalėdų atvirukų.

- Britų Tautų Sandraugos vadovė 22 kartus lankėsi Kanadoje, 16 kartų viešėjo Australijoje, dešimt - Naujojoje Zelandijoje.

- Nuo Viljamo Užkariautojo laikų salą valdė įvairūs monarchai. Elžbieta yra 40-oji valdovė.

- Tapusi karaliene, Elžbieta pakrikštijo 21 laivą.

- Karalienės atvaizdai puošia monetas, banknotus, pašto ženklus ir net skėčius. Valstybės galva neišvengiamai turi bent retkarčiais pozuoti portretams - Elžbieta II tai darė jau 129 kartus.

- Per viešpatavimo metus karalienė 261 kartą vyko oficialių vizitų į 116 šalių, iki 1997-ųjų dažniausiai laivu „Britannia“. Pastarasis per beveik 44 tarnybos Jos Didenybei metus nuplaukė daugiau kaip 1,6 mln. kilometrų.

- Legendinėse sodo šventėse karalienės svečiais buvo beveik 1,5 mln. žmonių. Karalienė Bakingamo rūmų parke kasmet surengia mažiausiai tris tokias šventes.

- Iki šiol 6710 asmenų Didįjį ketvirtadienį iš karalienės gavo vadinamąją karališkąją išmaldą: šios specialiai nukaldintos monetos per pamaldas kaip simbolinė išmalda dalijamos senyviems piliečiams, nusipelnusiems bažnyčiai ir bendruomenei.

- Mažiausia šalis, kurioje su vizitu lankėsi karalienė, yra 14 kv.km ploto Kokoso salos Indijos vandenyne. Australijai priklausančiame salyne gyvena tik 596 Elžbietos pavaldiniai.

- Anglikonų bažnyčios galva yra labai trokštama krikštamotė: ji turi iš viso 30 krikštavaikių.

- 1972 m. sidabrinių vestuvių proga Kamerūno prezidentas karalienei padovanojo 7 metų dramblių Džambą.

- Per pirmąją oficialią kelionę po Britanijos Tautų Sandraugos šalį 1953/1954 metais Elžbieta įveikė 70 196 km.

- Karalienė, kaip žinoma, jaučia nepaaiškinamą silpnę trumpakojams šunims iš Velso. Per visus valdymo metus ji turėjo 30 korgių. Pirmasis vadinosi Siuzan. Princesė jį gavo 18-ojo gimtadienio proga. Šiuo metu ji vedžiojasi Montį, Vilou ir Holi.

- Britų monarchija „Facebook“ turi 532 000 gerbėjų.

- Nuo valdymo pradžios karalienė atšventė tris deimantines kolegų valdymo sukaktis: Tailando karalius Bhumibolas viešpatavimo 60-metį šventė 2006-aisiais, buvęs Johoro (dabar Malaizijos dalis) sultonas tokį patį jubiliejų atšventė 1955-aisiais, o tuometinis Japonijos imperatorius šešis dešimtmečius soste minėjo 1986 m.

- Palyginti su kai kuriais kitais bažnyčių vadovais, Elžbieta yra itin pastovi: jos valdymo metais pasikeitė 6 popiežiai.

- Elžbieta II tikrai taikosi į rekordą. Ilgiau už ją karaliavo tik jos prosenelė karalienė Viktorija - 63 metus (nuo 1837 m. birželio iki 1901 m. sausio).

- Karališkąją filatelijos kolekciją sudaro 19 680 albumų puslapių, pilnų pašto ženklų.

- Karalienė labai vertina konstitucinės monarchijos principus. Ji praleido tik du Parlamento darbo pradžios posėdžius Vestminsteryje: 1959 m., kai laukėsi antrojo sūnaus Endriaus (Andrew), ir 1963 m., kai turėjo gimti jaunėlis Edvardas (Edward).

- 100-ojo jubiliejaus sulaukę Britų Sandraugos piliečiai gauna asmenišką karalienės telegramą. Per 60 metų Elžbieta išsiuntė daugiau kaip 175 000 tokių telegramų.

- Parduota daugiau kaip 100 000 CD „Party at the Palace“ egzem-

pliorių - tai popmuzikos koncerto karalienės valdymo 50 metų sukakties proga (2002 m.) įrašas. Karalienė tuomet pirmoji iš karališkosios šeimos gavo auksinę plokštelę.

- Karališkoji meno kolekcija yra vienas iš reikšmingiausių meno kūrinių rinkinių pasaulyje, ją sudaro 130 000 eksponatų, ji vertinama 12,5 mlrd. eurų.

- Karalienė myli ne tik šunis, bet ir arklius. Karališkosiose arklidėse kasmet paruošiama apie 25 lenktyninius žirgus. 30 žirgų laikomi kinkytį į karietas.

- Nors tai yra formalumas, karalienė turi pritarti Parlamento priimamiems įstatymams. Per valdymo metus karalienė Elžbieta pasirašė daugiau kaip 3500 įstatymų.

- Pagal seną tradiciją karalienė savo darbuotojams kasmet dalija garsųjį Kalėdų pudingą (kuris iš tiesų yra pyragas). Ji jau padalijo 90 000 šio kepinio porcijų.

- Karalienės mašinų parkas negali prilygti kai kurių arabų valdovų parkams: ji turi aštuonis limuzinus - du bentlius, tris rolsroisus ir tris mersedesus. Užtat tradicinių transporto priemonių Elžbieta ir jos giminaičiai turi į valias - daugiau kaip 100 karietų.

- Iš dešimties svarų, kuriuos britų mokesčių mokėtojas sumoka monarchijai išlaikyti, 3,18 svaro atitenka personalo išlaidoms, 1,74 svaro - karališkosios šeimos kelionėms.

- Nuo 1952 m. karalienė įteikė daugiau kaip 404 500 apdovanojimų ir premijų.

- Į banketus, šventes ir priėmimus karalienė kasmet pakviečia vidutiniškai 50 000 svečių.

- Visos gulbės Didžiosios Britanijos vandenyse yra karalienės nuosavybė, taip pat visi banginiai, delfinai ir erškėtai. Oficiali tarnyba „Royal Swan Marker“ kasmet registruoja Temzėje gyvenančias gulbes.

- 230873 - toks buvo 18-metės Elžbietos tarnybinis numeris, kai 1945 m. ji pradėjo tarnybą britų armijos pagalbinėje tarnyboje. Čia princesė įgijo vairuotojo pažymėjimą ir mechaniko specialybę. Kai Elžbieta tapo karaliene, vairuotojo pažymėjimas dar buvo retenybė: tuomet Anglijoje važinėjo trys milijonai automobilių, šiuo metu jų - dešimt kartų daugiau.

- Elžbietos valdymo laikais jos pavaldinių vyrų numatoma gyvenimo trukmė padidėjo nuo 66 iki 77 metų. Moterys šiandien statistškai gyvena 9 metais ilgiau nei 1952-aisiais - 81,3 metų.

Parengė Milda KUNSKAITĖ

DIENRAŠČIO
„REPUBLIKA“
PRIEDAS

INTERNETE - WWW.RESPUBLIKA.LT

Leidiny Nr. 46 (224)

2012 m. birželio 9 d., šeštadienis

RAŠYKITE MUMS: sportas@respublika.net

EURO 2012

Ar Ispanija perrašys futbolo istoriją?

Vakar Varšuvoje ir Vroclave oficialiai prasidėjo 14-ojo Europos futbolo čempionatas. Pirmosios į kovą stojo A grupės komandos: šeimininkai lenkai susitiko su graikais, o vieni iš grupės favoritų - Rusijos futbolininkai išmėgino jėgas su Čekijos ekipa. „Sporto žmonės“ aiškinosi, kas šį kartą turėtų mesti iššūkį Ispanijos rinktinei.

R Evaldas GELUMBAUSKAS
„Respublikos“ žurnalistas

Prieš ketverius metus Austrijoje ir Šveicarijoje vykusiose 13-osiose Europos futbolo pirmenybėse triumfavo Ispanijos futbolo rinktinė. Finale po Fernando Toreso (Fernando Torres) įvarčio 1:0 palaužę Vokietijos rinktinę, ispanai antrą kartą savo istorijoje iškovojo Europos čempionų karūną. Po 44-erių tikėjimo, laukimo, vilties ir nusivylimų metų ispanai sugrįžo į didžiųjų pergalių kelią - ir pratęsė jį 2010 metais Pietų Afrikoje vykusiam pasaulio čempionate. Tada lemiamose rungtynėse Andres Injestos (Andres Iniesta) smūgis lėmė auksinę pergalę prieš Olandijos rinktinę.

Šį kartą Lenkijoje ir Ukrainoje vykstančiose Senojo žemyno futbolo pirmenybėse ispanai turi unikalią šansą perrašyti futbolo istori-

ją. Iki šiol dar nei vienai komandai nepavyko apginti Europos čempionų titulo. Iki šiol dar nė vienai komandai nepavyko ilgiau nei ketverius metus savo rankose išlaikyti Europos ir Pasaulio čempionų titulų. Prie šio tikslo buvo priartėjusi XX-ojo amžiaus 8-ajame dešimtmetyje futbolo madas diktavusi Vokietijos rinktinė. 1972 m. iškovojo pergalę Europos čempionate, 1974 m. vokiečiai tapo ir pasaulio čempionais. 1976 m. Vokietijos rinktinė pasiekė Europos pirmenybių finalą, bet lemiamose rungtynėse turėjo pripažinti Čekoslovakijos rinktinės pranašumą.

Dauguma futbolo ekspertų sutaria, kad ir šio čempionato likimą lems Ispanijos ir Vokietijos rinktinės. Šiai nuomonei pritaria ir lažybų kontoros, prognozuojančios, kad didžiausius šansus susitikti finale turi vokiečiai ir ispanai. Tačiau iš pradžių čempionato favoritams dar reikia susitvarkyti reikalus savo grupėse.

A grupė: lygios galimybės

Rusija, Lenkija, Graikija ir Čekija Europos futbolo čempionato kovose grūdinosi ir prieš ketverius metus. Tada tik rusams pavyko nustebinti futbolo pasaulį ir pasiekti pusfinalį. Kitos komandos su varžybomis atsisveikino grupės etape. Šį kartą visos šios komandos turi realias galimybes iškopti į ketvirtfinalį. Lenkus į priekį gins galinga vietos futbolo mėgėjų armija, palaikymo stoka neturėtų skystis ir Rusijos bei Čekijos ekipos. Būtent šios komandos dalyis du kelialapius į ketvirtfinalį. Prieš aštuonerius metus sėkmę atnešusio gynybinio stiliaus futbolui ištikimi graikai mėgins įsiterpti į šį ginčą, bet vien lygiųjų antrai vietai neužteks.

Eltos nuotr.

► **PROGNOZĖ.** Futbolo ekspertai ir lažybų kontorų specialistai prognozuoja, kad Europos futbolo čempionato finale kaip ir prieš ketverius metus kovos Ispanijos ir Vokietijos futbolininkai

Tiesa, ketvirtfinalyje šios grupės komandų žygis Europos čempionate ir pasibaigs, nes šiame etape jų laukia susitikimas su B grupėje išgyvenusiais futbolo grandais.

„**Sporto žmonių**“ prognozė:
1. Rusija 2. Lenkija 3. Čekija 4. Graikija

B grupė: mirtininkų būrys

Pasaulio vicečempionai olandai, bronzą laimėję vokiečiai dalyis pirmą ir antrą vietas, o tradiciškai pavojingi portugalai ir danai sieks

pakeisti šio pasaulio sanklodą. Ypačingą reikšmę įgauna pirmojo turo mačiai. Jei šiandien Luvre ir Charкове Olandijos ir Vokietijos rinktinės įveiks Daniją ir Portugaliją, grupės likimas bus nulemtas. Kitu atveju galima laukti įvairiausių staigmenų.

„**SŽ**“ prognozė:
1. Olandija 2. Vokietija 3. Danija 4. Portugalija

C grupė: itališka istorija

Ispanijos futbolininkams susitikimai su Italijos, Airijos ir Kro-

atijos rinktinėmis turėtų tapti gera mankšta prieš atkrintamąsias varžybas. Bene didžiausia paslaptis gaubia Italijos rinktinę. Šios šalies futbolo pasaulį krečiantis korupcijos skandalas palietė ir nacionalinę rinktinę. Pasiruošimo etape italai pralaimėjo tris mačus iš eilės, o paskutinį antausį jiems skėlė Rusija (3:0). Jų bėdomis gali pasinaudoti kūrybinga Kroatijos rinktinė ir po 14 metų pertraukos į Europos čempionatą sugrįžę airiai. Kita vertus, prieš 2006 m. pasaulio čempionatą kilęs futbolo korupcijos skandalas nesutrukė italams parvežti namo nugalėtojų taurės.

„**SŽ**“ prognozė:
1. Ispanija 2. Kroatija 3. Italija 4. Airija

D grupė: rehabilitacijos procesas

Grupėje, kurioje žaidžia Anglijos ir Prancūzijos rinktinės, lyg ir turėtų būti pakankamai aišku, kas pasidalys kelialapius į ketvirtfinalį. Tačiau po fiasko 2010 m. pasaulio čempionate tiek anglai, tiek prancūzai turi iš naujo kurti savo reputaciją. Anglijos perspektyvas gerokai sumažino ir pagrindinių žaidėjų - Frenko Lampardo (Frank Lampard), Gario Keihilo (Garry Cahill) traumos, ir Veino Rūnio (Wayne Rooney) diskvalifikacija. Šioje situacijoje unikalią šansą prasimušti į atkrintamąsias turi Europos čempionato debiutantai ukrainiečiai. Bet norint realizuoti sportines ambicijas, jiems jau pirmame ture reikia įveikti Švediją. Kitu atveju būtent švedai taps realiausiais pretendентаis į antrą kelialapį.

„**SŽ**“ prognozė:
1. Prancūzija 2. Švedija 3. Anglija 4. Ukraina

KAS MES IŠŠŪKĮ ISPANIJAI?

Algimantas LIUBINSKAS
Futbolo treneris

Man tikrai labai imponuoja ispanų žaidimas, neabejoju, kad jie bus vieni iš šio čempionato favoritų. Bet istorija rodo, kad nė viena komanda dar neapgynė Europos čempionų titulo, be to, viršūnėje išsilaikyti tris čempionatus iš eilės yra labai sunku. Manau, kad ispanams iššūkį gali mesti vokiečiai. Jie žaidžia praktišką, pragmatišką futbolą, kuris dažniausiai atneša rezultatą. Gali iššauti ir prancūzai. Po fiasko praėjusiame pasaulio čempionate ši rinktinė turės pakankamai motyvacijos rehabilituoti prieš savo gerbėjus.

Benjaminas ZELKEVIČIUS
Futbolo treneris

Manau, kad šiame čempionate, kaip ir 2010 m. pasaulio futbolo pirmenybėse, madas diktuos Ispanija ir Olandija. Šiose rinktinėse suburti talentingi futbolininkai, atstovaujantys pajėgiausiems Europos šalių futbolo klubams. Ispanai lieka favoritais, bet olandai jiems niekuo nenusileidžia. O Vokietija? Visų pirma vokiečiams dar reikia išeiti iš savo grupės. Nors jiems didžiuosiuose čempionatuose neblogai sekasi, bet šį kartą Vokietijos komandoje trūksta ryškių asmenybių, pripažintų lyderių, ir tai gali būti didžiausia jų problema.

Tomas RAŽANAUSKAS
Futbolininkas

Ispanija, Olandija ir Vokietija - tai neabejotinai stipriausios šio Europos futbolo čempionato komandos. Prieš dvejus metus jos pateko į stipriausių pasaulio čempionatų trejetuką, manau, kad ir šiose pirmenybėse jos bus tarp lyderių. Iš šios trijulės didžiausius šansus nugalėti turi ispanai. Nors istorija titulą ginančiai komandai yra nepalanki, bet ispanai turi galimybę tą istoriją pakeisti. Motyvacijos jiems tikrai netrūks, koją gali pakišti tik nuovargis ir traumas. Jei pagrindiniai jų žaidėjai bus sveiki, jie turėtų išsaugoti čempionų titulą.

Darius MACIULEVIČIUS
Futbolininkas

Gal mano nuomonė ir nebus populiari, bet esu įsitikinęs, kad ispanams titulo išsaugoti nepavyks. Man atrodo, kad jie jau laimėjo viską, ką tik buvo galima laimėti, tad to pergalių alkio kaip ir nebeliko. O jų varžovai tik ir svajoja apie galimybę nukarūnuoti čempionus. Šiaip čempionate yra daug komandų, kurios gali nustebinti, bet aš tikiu, kad šį kartą pasižymėti gali prancūzai. Sprendžiant iš draugiškų rungtynių, panašu, kad ši rinktinė pagaliau atrado savo žaidimą ir gali kovoti dėl aukščiausių vietų.

Aidas PREIKŠAITIS
Futbolininkas

Nelabai tikiu, kad ispanai antrą kartą iš eilės taps Europos čempionais. Šį kartą labai stiprūs olandai, vokiečiai, bet aš daug tikiuosi iš Anglijos rinktinės. Tai, kad jų gretose nebus kelių pajėgių futbolininkų, gali tapti įkvėpimo šaltiniu. Anksčiau iš jų būdavo laukiama pergalių, bet jiems nesisekė. O dabar niekas nieko iš jų nereikalauja ir tai gali būti jiems tik į naudą. Būtent psichologinis spaudimas gali būti didžiausia Ispanijos problema. Jiems reikia ginti titulą, o iki šiol niekam to padaryti nepavyko.

► EURO 2012

Europos futbolo čempion

LENKIJA

A GRUPE

Trumpai
Europos čempionato finaliniame etape dalyvavo tik 2008 m. ir iškrito po pirmojo etapo.

Vartininkai: Wojciech Szczęsny (London „Arsenal“, Anglija), Przemysław Tyton (Eindhoven PSV, Olandija), Grzegorz Samdomierski („Genk“, Belgija).

Gynėjai: Lukasz Piszczek (Dortmundo „Borussia“, Vokietija), Sebastian Boenisch (Brėmeno „Werder“, Vokietija), Marcin Wasilewski (Briuselio „Anderlecht“, Belgija), Damien Perquis („Sochaux“, Prancūzija), Grzegorz Wojtkowiak, Marcin Kaminski (abu - Poznanės „Lech“), Jakub Wawrzyniak (Varšuvos „Legia“).

Saugai: Jakub Blaszczykowski („Borussia“), Adam Matuszczyk (Diu-seldorf „Fortuna“, Vokietija), Eugen Polanski („Mainz“, Vokietija), Da-riusz Dudka („Auxerre“, Prancūzija), Ludovic Obraniak („Bordeaux“, Prancūzija), Adrian Mierzejewski („Trabzonspor“, Turkija), Kamil Grosicki („Sivasspor“, Turkija), Maciej Rybus (Grozno „Terek“, Rusija), Rafal Murawski („Lech“), Rafal Wolski („Legia“).

Puolėjai: Mariusz Lewandowski („Borussia“), Pawel Brozek (Glazgo „Celtic“, Škotija), Artur Sobiech („Hannover 96“, Vokietija).

Treneris: Franciszek Smuda.

Mariusas Levandovskis

OLANDIJA

B GRUPE

Trumpai
Europos čempionatų finaliniuose etapuose dalyvavo 8 kartus. Didžiausias laimėjimas - auksas 1988 m. 2008 m. pasiekė ketvirtfinalį.

Vartininkai: Maarten Stekelenburg („Roma“, Italija), Tim Krul („Newcastle United“, Anglija), Michel Vorm („Swansea“, Anglija).

Gynėjai: Khalid Boulahrouz („Stuttgart“, Vokietija), John Heitinga (Liver-pulio „Everton“, Anglija), Joris Mathijsen („Malaga“, Ispanija), Wilfred Bouma, Jetro Willems (abu - Eindhoven PSV), Gregory van der Wiel (Amsterdamo „Ajax“), Ron Vlaar (Roterdamo „Feyenoord“).

Saugai: Arjen Robben (Miuncheno „Bayern“, Vokietija), Mark van Bommel („Milan“, Italija), Nigel de Jong („Manchester City“, Anglija), Wesley Sneijder (Milano „Inter“, Italija), Rafael van der Vaart („Tottenham Hotspur“, Anglija), Stijn Schaars (Lisabonos „Sporting“, Portugalija), Kevin Strootman (PSV).

Puolėjai: Robin van Persie (Londono „Arsenal“, Anglija), Dirk Kuyt („Liver-pool“, Anglija), Klaas Jan Huntelaar (Gelzenkircheno „Shalke 04“, Vokietija), Ibrahim Afellay („Barcelona“, Ispanija), Luuk de Jong (Enšedės „Twente“), Luciano Narsingh („Heerenveen“).

Treneris: Bert van Marwijk.

Arjenas Robenas

GRAIKIJA

Trumpai
Europos čempionatų finaliniuose etapuose dalyvavo 3 kartus. Didžiausias laimėjimas - auksas 2004 m. 2008 m. iškrito po pirmojo etapo.

Vartininkai: Kostas Chalkijas (Salonikų PAOK), Michalis Sifakis (Sa-lonikų „Aris“), Aleksandras Corvas („Palermo“, Italija).

Gynėjai: Kirijakas Papadopoulos (Gelzenkircheno „Shalke 04“, Vokie-tija), Sokratis Papastatopulas (Brėmeno „Werder“, Vokietija), Georgas Cavelas („Monaco“, Prancūzija), Vasilis Torosidis, Avraamas Papa-dopoulos, Jose Holebas (visi - Pirėjo „Olympiakos“), Stelijas Malezas (PAOK).

Saugai: Kostas Kacuranis, Georgas Karagunis, Sotiris Ninis (visi - Atėnų „Panathinaikos“), Janis Maniatis, Janis Fetfacidis (abu - „Olympiakos“), Geo-rgas Fotakis (PAOK), Grigoris Makas (Atėnų AEK), Kostas Fortunis („Kaisers-lautern“, Vokietija).

Puolėjai: Teofanis Gekas („Samsunspor“, Turkija), Georgas Samaras (Glazgo „Celtic“, Škotija), Dimitris Salpingidis (PAOK), Nikas Liberopulas (AEK), Kostas Mitroglu („Atromitos“).

Treneris: Fernando Santos.

Georgas Samaras

DANIJA

Trumpai
Europos čempionatų finaliniuose etapuose dalyvavo 7 kartus. Didžiausias laimėjimas - auksas 1992 m. 2008 m. čempionate nedalyvavo.

Vartininkai: Stephan Andersen („Evian“, Prancūzija), Anders Lindegaard („Manchester United“, Anglija), Kasper Schmeichel („Leicester City“, Anglija).

Gynėjai: Daniel Agger („Liverpool“, Anglija), Simon Kjaer („Roma“, Ita-lija), Simon Poulsen (Alkmaro AZ, Olandija), Daniel Wass („Evian“), Lars Jacobsen („Kobenhavn“), Andreas Bjelland, Jores Okore (abu - „Nords-jaelland“).

Saugai: Christian Poulsen, Thomas Kahlenberg (abu - „Evian“), William Kvist („Stuttgart“, Vokietija), Christian Eriksen (Amsterdamo „Ajax“, Olandija), Niki Zimling („Brugge“, Belgija), Michael Silberbauer (Berno „Young Boys“, Šveicarija), Lasse Schone (Nijmegeno NEC, Olandija), Jakob Poulsen („Mid-tjylland“).

Puolėjai: Nicklas Bendtner (Londono „Arsenal“, Anglija), Dennis Romme-dahl, Michael Krohn Dehli (abu - „Brondby“), Nicklas Pedersen („Groningen“, Olandija), Tobias Mikkelsen („Nordsjaelland“).

Treneris: Morten Olsen.

Denisas Romedalis

RUSIJA

Trumpai
Europos čempionatų finaliniuose etapuose dalyvavo 3 kartus. Didžiausias pasiekimas - pusfinalis 2008 m.

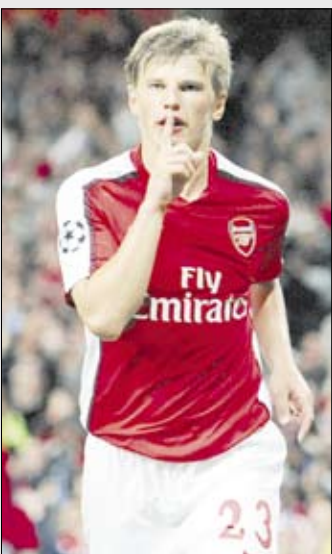
Vartininkai: Igoris Akinefejevas (Maskvos CSKA), Viačeslavas Malo-fejevas (Sankt Peterburgo „Zenit“), Antonas Šuninas (Maskvos „Dina-mo“).

Gynėjai: Sergejus Ignaševičius, Aleksejus Berezuckis, Kirilas Na-babkinas (visi - CSKA), Jurijus Žirkovas (Machačkalos „Anži“), Alek-sandras Aniuokovas („Zenit“), Dmitrijus Kombarovas (Maskvos „Spar-tak“), Romanas Šaronovas (Kazanės „Rubin“), Vladimiras Granatas („Dinamo“).

Saugai: Igoris Denisovas, Konstantinas Zyrianovas, Romanas Širokovas (visi - „Zenit“), Igoris Semšovas („Dinamo“), Alanas Dzagojevas (CSKA), Denisas Glušakovas (Maskvos „Lokomotiv“), Maratas Izmailovas (Lisabo-nos „Sporting“, Portugalija).

Puolėjai: Andrejus Aršavinas, Aleksandras Keržakovas (abu - „Zenit“), Ro-manas Pavliučenka („Lokomotiv“), Pavelas Pogrebniakas („Fulham“, Anglija), Aleksandras Kokorinas („Dinamo“).

Treneris: Dick Advocaat.

Andrejus Aršavinas

VOKIETIJA

Trumpai
Europos čempionatų finaliniuose etapuose dalyvavo 10 kartų. Didžiausi laimėjimai - auksas 1972, 1980 ir 1996 m. 2008 m. pasiekė finalą.

Vartininkai: Manuel Neuer (Miuncheno „Bayern“), Tim Wiese (Brėmeno „Werder“), Ron Robert Zieler („Hannover 96“).

Gynėjai: Philipp Lahm, Holger Badstuber, Jerome Boateng (visi - „Bay-ern“), Mats Hummels, Marcel Schmelzer (abu - Dortmund „Borussia“), Be-nedikt Howedes (Gelzenkircheno „Schalke 04“), Per Mertesacker (Londono „Arsenal“, Anglija).

Saugai: Thomas Muller, Bastian Schweinsteiger, Toni Kroos (visi - „Bay-ern“), Mesut Ozil, Sami Khedira (abu - Madrido „Real“, Ispanija), Mario Gotze, Ilkay Gundogan (abu - Dortmund „Borussia“), Lars Bender, Andre Schurle (abu - Leverkūzeno „Bayer“), Marco Reus (Menchengladbacho „Borussia“).

Puolėjai: Mario Gomez („Bayern“), Miroslav Klose (Romos „Lazio“, Italija), Lukas Podolski („Koln“).

Treneris: Joachim Low.

Miroslavas Kložė

ČEKIJA

Trumpai
Europos čempionatų finaliniuose etapuose dalyvavo 4 kartus. Didžiausias pasiekimas - finalas 1996 m. 2008 m. čempionate iškrito po pirmojo etapo.

Vartininkai: Petr Čech (Londono „Chelsea“, Anglija), Jaroslav Drobny („Hamburger“, Vokietija), Jan Laštuvka (Dnepropetrovsko „Dnipro“, Ukraina).

Gynėjai: Michal Kadlec (Leverkūzeno „Bayer“, Vokietija), Roman Hub-nik (Berlyno „Hertha“, Vokietija), Tomáš Šivok (Stambulo „Beşiktaş“, Turki-ja), Marek Suchy (Maskvos „Spartak“, Rusija), David Limbersky (Pilzeno „Viktoria“), Theodor Gebre Selassie (Libereco „Slovan“).

Saugai: Tomáš Rosicky (Londono „Arsenal“, Anglija), Jaroslav Plašil („Bordeaux“, Prancūzija), Tomáš Hubšchman (Donecko „Šachtar“, Ukraina), Petr Jiraček, Václav Pilar (abu - „Wolfsburg“, Vokietija), Da-niel Kolar, Milan Petržela, Vladimir Darida, František Rajtoral (visi - „Viktoria“).

Puolėjai: Milan Baroš (Stambulo „Galatasaray“, Turkija), Tomáš Necid (Maskvos CSKA, Rusija), Tomáš Pekhart („Nurnberg“, Vokietija), Jan Re-zek (Famagustos „Anorthosis“, Graikija), David Lafata („Jablonec“).

Treneris: Michal Bílek.

Petras Čechas

PORTUGALIJA

Trumpai
Europos čempionatų finaliniuose etapuose dalyvavo 5 kartus. Didžiausias pasiekimas - finalas 2004 m. 2008 m. pasiekė ketvirtfinalį.

Vartininkai: Eduardo (Lisabonos „Benfica“), Rui Patrício (Lisabonos „Sporting“), Beto („Cluj“, Rumunija).

Gynėjai: Pepe, Fabio Coentrao (abu - Madrido „Real“, Ispanija), Ricardo Costa („Valencia“, Ispanija), Bruno Alves (Sankt Peterburgo „Zenit“, Rusija), Joao Pereira („Sporting“), Rolando („Porto“), Miguel Lopes („Braga“).

Saugai: Raul Meireles (Londono „Chelsea“, Anglija), Miguel Velo-so („Genoa“, Italija), Ruben Micael (Saragosos „Real“, Ispanija), Joao Moutinho („Porto“), Custodio („Braga“), Hugo Viano („Braga“).

Puolėjai: Cristiano Ronaldo („Real“), Nani („Manchester United“, Anglija), Hugo Almeida, Ricardo Quaresma (abu - Stambulo „Beşik-taş“, Turkija), Helder Postiga (Saragosos „Real“), Silvestre Varela („Por-to“), Nelson Oliveira („Benfica“).

Treneris: Paulo Bento.

Krištianas Ronaldas

KŪNO KULTŪROS IR SPORTO DEPARTAMENTAS
prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

„Sporto žmonių“ leidybą
dalinai finansuoja Kūno kultūros
ir sporto rėmimo fondas

Chetato komandos ir sudėtis

ISPANIJA

C GRUPE

Trumpai
Europos čempionatų finaliniuose etapuose dalyvavo 8 kartus. Didžiausi laimėjimai - auksas 1964 ir 2008 m.

Chavis Ernandesas

Vartininkai: Iker Casillas (Madrido „Real“), Victor Valdes („Barcelona“), Pepe Reina („Liverpool“, Anglija).

Gynėjai: Sergio Ramos, Alvaro Arbeloa, Raul Albiol (visi - „Real“), Gerard Pique („Barcelona“), Jordi Alba („Valencia“), Juanfran (Madrido „Atletico“), Javi Martinez (Bilbao „Athletic“).

Saugai: Xavi Hernandez, Andres Iniesta, Cesc Fabregas, Sergio Busquets (visi - „Barcelona“), Xabi Alonso („Real“), Santi Cazorla („Malaga“), Jesus Navas („Sevilla“), David Silva („Manchester City“, Anglija).

Puolėjai: Fernando Torres, Juan Mata (abu - Londono „Chelsea“, Anglija), Fernando Llorente („Athletic“, Pedro Rodriguez („Barcelona“), Alvaro Negredo („Sevilla“).

Treneris: Vicente del Bosque.

UKRAINA

D GRUPE

Trumpai
Europos čempionato finaliniame etape dalyvaus pirmą kartą.

Andrejus Ševčenka

Vartininkai: Andrejus Piatovas (Donecko „Šachtar“), Aleksandras Gorainovas (Charkovo „Metalist“, Maksimas Kovalis (Kijevo „Dinamo“).

Gynėjai: Aleksandras Kučeras, Jaroslavas Rakickis, Viačeslavas Ševčiukas (visi - „Šachtar“), Tarasas Michalikas, Jevgenijus Chačeridis (abu - „Dinamo“), Jevgenijus Selinas (Poltavos „Vorskla“), Bogdanas Butko (Mariupolio „Iličevec“).

Saugai: Anatolijus Timoščiuks (Miuncheno „Bayern“, Vokietija), Aleksandras Alijevas, Olegas Gusevas, Denisas Garmašas, Andrejus Jarmolenka (visi - „Dinamo“), Ruslanas Rotanis, Jevgenijus Konoplianka (abu - Dnepropetrovsko „Dnipro“), Sergejus Nazarenka (Simferopolio „Tavrija“).

Puolėjai: Andrejus Ševčenka, Artiomas Milevskis (abu - „Dinamo“), Andrejus Voroninas (Maskvos „Dinamo“, Rusija), Marko Devičius, Jevgenijus Selezniovas (abu - „Šachtar“).

Treneris: Olegas Blochinas.

ITALIJA

Trumpai
Europos čempionatų finaliniuose etapuose dalyvavo 7 kartus. Didžiausias laimėjimas - auksas 1968 m. 2008 m. pasiekė ketvirtfinalį.

Džanluidžis Bufonas

Vartininkai: Gianluigi Buffon (Turino „Juventus“), Morgan De Sanctis („Napoli“), Salvatore Sirigu („Paris Saint-Germain“, Prancūzija).

Gynėjai: Ignazio Abate („Milan“), Federico Balzaretti („Palermo“), Andrea Barzagli, Leonardo Bonucci, Giorgio Chiellini (visi - „Juventus“), Christian Maggio („Napoli“), Angelo Ogbonna („Torino“).

Saugai: Daniele De Rossi („Roma“), Alessandro Diamanti („Bologna“, Andrea Pirlo, Emanuele Giaccherini, Claudio Marchisio (visi - „Juventus“, Riccardo Montolivo (Florencijos „Fiorentina“), Antonio Nocerino („Milan“, Thiago Motta („Paris Saint-Germain“).

Puolėjai: Mario Balotelli („Manchester City“, Anglija), Fabio Borini („Roma“), Antonio Cassano („Milan“, Antonio Di Natale („Udinese“, Sebastian Giovinco („Parma“).

Treneris: Cesare Prandelli.

ŠVEDIJA

Trumpai
Europos čempionatų finaliniuose etapuose dalyvavo 4 kartus. Didžiausias laimėjimas - pusfinalis 1992 m. 2008 m. iškrito po pirmojo etapo.

Zlatanas Ibrahimovičius

Vartininkai: Andreas Isaksson (Eindhoveno PSV, Olandija), Johan Wiland („Kopenhavn“, Danija), Par Hansson („Helsingborgs“).

Gynėjai: Mikael Antonsson („Bologna“, Italija), Andreas Granqvist („Gefle“, Italija), Olof Mellberg (Pirėjo „Olympiakos“, Graikija), Jonas Olsson („West Bromwich Albion“, Anglija), Martin Olsson („Blackburn“, Anglija), Behrang Safari (Briuselio „Anderlecht“, Belgija), Mikael Lustig (Glazgo „Celtic“, Škotija).

Saugai: Kim Kallstrom (Liono „Olympique“, Emir Bajrami (Enšedės „Twente“, Olandija), Rasmus Elm (Alkmaro AZ, Olandija), Samuel Holmen (Stambulo BB, Turkija), Sebastian Larsson („Sunderland“, Anglija), Anders Svensson („Elfsborg“), Pontus Wernbloom (Maskvos CSKA, Rusija), Christian Wilhelmsson („Al-Hilal“, Saudo Arabija).

Puolėjai: Zlatan Ibrahimovič („Milan“, Johan Elmander (Stambulo „Galatasaray“, Turkija), Markus Rosenberg (Brėmeno „Werder“, Vokietija), Ola Toivonen (Eindhoveno PSV), Tobias Hysen („Goteborg“).

Treneris Erik Hamren.

AIRIJA

Trumpai
Europos čempionato finaliniame etape dalyvavo tik 1 kartą (1988 m.) ir iškrito po pirmojo etapo.

Robis Kynas

Vartininkai: Shay Given (Birmingemo „Aston Villa“, Anglija), Keiren Westwood („Sunderland“, Anglija), David Forde („Millwall“, Anglija).

Gynėjai: John O'Shea („Sunderland“, Richard Dunne („Aston Villa“), Stephen Ward („Wolverhampton“, Anglija), Sean St Ledger („Leicester City“, Anglija), Darren O'Dea (Glazgo „Celtic“, Škotija), Stephen Kelly („Fulham“, Anglija), Paul McShane („Hull City“, Anglija).

Saugai: Glenn Whelan („Stoke City“, Anglija), Keith Andrews („West Bromwich Albion“, Anglija), Aiden McGeady (Maskvos „Spartak“, Rusija), Darron Gibson (Liverpulio „Everton“, Anglija), Paul Green (be klubo), Damien Duff („Fulham“, Stephen Hunt („Wolverhampton“, James McClean („Sunderland“).

Puolėjai: Robbie Keane (Los Andželo „Galaxy“, JAV), Kevin Doyle („Wolverhampton“, Shane Long, Simon Cox (abu - „West Bromwich Albion“, Jonathan Walters („Stoke City“).

Treneris: Giovanni Trapattoni.

PRANCŪZIJA

Trumpai
Europos čempionatų finaliniuose etapuose dalyvavo 7 kartus. Didžiausi laimėjimai - auksas 1984 ir 2000 m. 2008 m. čempionate iškrito po pirmojo etapo.

Frankas Riberi

Vartininkai: Hugo Lloris (Liono „Olympique“, Steve Mandanda (Marselio „Olympique“, Cedric Carrasso („Bordeaux“).

Gynėjai: Patrice Evra („Manchester United“, Anglija), Gael Clichy („Manchester City“, Anglija), Laurent Koscielny (Londono „Arsenal“, Anglija), Philippe Mexes („Milan“, Italija), Adil Rami („Valencia“, Ispanija), Anthony Reveliere (Liono „Olympique“, Mathieu Debuchy („Lille“).

Saugai: Franck Ribery (Miuncheno „Bayern“, Vokietija), Samir Nasri („Manchester City“, Florent Malouda (Londono „Chelsea“, Anglija), Yohan Cabaye, Hatem Ben Arfa (abu - „Newcastle United“, Anglija), Alou Diarra (Marselio „Olympique“, Marvin Martin („Sochaux“, Blaise Matuidi („Paris Saint-Germain“, Yann M'Vila („Stade Rennais“).

Puolėjai: Karim Benzema (Madrido „Real“, Anglija), Olivier Giroud („Montpellier“, Jeremy Menez („Paris Saint-Germain“, Mathieu Valbuena (Marselio „Olympique“).

Treneris: Laurent Blanc.

KROATIJA

Trumpai
Europos čempionatų finaliniuose etapuose dalyvavo 3 kartus. Didžiausi laimėjimai - ketvirtfinalis 1996 ir 2008 m.

Luka Modričius

Vartininkai: Stipe Pletikoša („Rostov“, Rusija), Ivanas Kelava (Zagrebo „Dinamo“, Danielis Subašičius („Monaco“).

Gynėjai: Vedranas Čorluka („Tottenham Hotspur“, Anglija), Danielis Pranjičius (Miuncheno „Bayern“, Vokietija), Jurica Buljatas (Haifos „Maccabi“, Izraelis), Gordonas Šildenfeldas (Frankfurto „Eintracht“, Vokietija), Josipas Šimuničius, Domagojus Vida (abu - Zagrebo „Dinamo“), Ivanas Striničius (Dnepropetrovsko „Dnipro“, Ukraina).

Saugai: Niko Krančaras, Luka Modričius (abu - „Tottenham Hotspur“, Anglija), Darijus Srna (Donecko „Šachtar“, Ivanas Rakitičius („Sevilla“, Ispanija), Ivanas Perišičius (Dortmundo „Borussia“, Vokietija), Ognenas Vukojevičius (Kijevo „Dinamo“, Ukraina), Tomislavas Dujmovičius (Maskvos „Dinamo“, Rusija), Ivas Iličevičius („Hamburger“, Vokietija), Milanas Badelis (Zagrebo „Dinamo“).

Puolėjai: Eduardo („Šachtar“, Nikica Jelavičius (Liverpulio „Everton“, Anglija), Marijus Mandžukičius („Wolfsburg“, Vokietija), Nikola Kaliničius („Dnipro“).

Treneris: Slavenas Biličius.

ANGLIJA

Trumpai
Europos čempionatų finaliniuose etapuose dalyvavo 7 kartus. Didžiausias laimėjimas - trečioji vieta 1968 m. 2008 m. čempionate nežaidė.

Džonas Teris

Vartininkai: Joe Hart („Manchester City“, Robert Green („West Ham United“, Jack Butland („Birmingham City“).

Gynėjai: Ashley Cole, John Terry (abu - Londono „Chelsea“, Glen Johnson, Martin Kelly (abu - „Liverpool“, Phil Jones („Manchester United“, Joleon Lescott („Manchester City“, Phil Jagielka, Leighton Baines (abu - Liverpulio „Everton“).

Saugai: Steven Gerard, Stewart Downing, Jordan Henderson (visi - „Liverpool“, James Milner („Manchester City“, Theo Walcott, Alex Oxlade-Chamberlain (abu - Londono „Arsenal“, Scott Parker („Tottenham Hotspur“, Ashley Young („Manchester United“).

Puolėjai: Wayne Rooney, Daniel Welbeck (abu - „Manchester United“, Andy Carroll („Liverpool“, Jermain Defoe („Tottenham Hotspur“).

Treneris Roy Hodgson.

Ilgaamžiškumo paslaptys

Hepi ir jos broliai

Medikai ir biologai tiria šimtamečius, kad atskleistų jų ilgaamžiškumo paslaptį.

108 metų Helen nemėgsta salotų, daržovių, anksti keltis ir apskritai sveikai gyventi. Jai patinka mėsiniai, šokoladas, kokteiliai ir naktinis Niujorko gyvenimas - egzotiški restoranai, Brodvėjus, kinas ir „Metropolitan“ opera. Taip, ir cigaretės. „Aš rūkiau maždaug 80 metų, visą dieną, kasdien“, - prisipažįsta Helen, kurią nuo vaikystės visi vadina tik „Hepi“ - laimingoji. Po insulto, kurį patyrė prieš penkerius metus, jos tartis šiek tiek neaiški, tačiau protas skvarbus, o atmintis kartais geresnė nei jos 37-erių slaugės. Helen Feit Kyn Reichert (Helen Faith Keane Reichert), gimusi 1901 m. lapkričio 11 d., imigrantų dukra, yra diplomuota psichologė, mados ekspertė, buvusi televizijos laidų vedėja ir buvusi Niujorko universiteto rinkotyros profesorė. Prieš 25 metus mirus vyrui, tuomet 84 metų moteris išvyko į kelionę aplink pasaulį - tai buvo jos būdas susitaikyti su netektimi. Senatvėje nepailstančiąja Hepi, taip pat jos broliais Irvingu (Irving, 104 m.) ir Piteriu (Peter, 100 m.) bei jų 2005 m. mirusia 102 metų seserimi Li (Lee) susidomėjo mokslininkai. Turbūt seniausias pasaulyje ketvertukas davė kraujo mėginius ir daug valandų kalbėjosi su gerontologais iš Bostono ir Niujorko, kurie nori išsiaiškinti vis aktualesnį senstančiai visuomenei klausimą: kaip kai kuriems pavyksta gyventi 100 metų ir ilgiau, ir dar likti neįtikėtinais sveikiems ir aktyviems?

Demografiškai apskaičiuoja, kad išsivysčiusiose šalyse gyvenančių žmonių numatoma gyvenimo trukmė ilgėja vidutiniškai tris mėnesius per metus. Bet kaip užkirsti kelią kartu su nugyventais metais atsirandančioms ligoms - aterosklerozei, diabetui, vėžiui ir Alzheimerio ligai? Ar pagal šimtamečių gyvenimo modelį galima sukurti ilgą ir sveiką gyvenimo receptą? JAV yra apie 50 000 žmonių, peržengusių 100 metų ribą, Vokietijoje - 6000. Vienas iš 7 milijonų gyvena net 110 metų ir ilgiau - jie angliškai vadinami atskiru žodžiu „supercentenarians“. Visose pasaulio šalyse mokslininkų grupės jau kuris laikas ieško šimtamečių ir „superšimtamečių“, kad gilinamiesi į jų genus, ligos istorijas ir biografijas rastų atsakymus į rūpimus klausimus.

Atskira žmonių rūšis

Medikas Niras Barzilajus (Nir Barzilai) ir jo bendradarbiai iš Niujorko Alberto Einšteino koledžo gerontologijos instituto šimtams

šimtamečių uždavinėjo šimtus klausimų - domėjosi jų gyvenimo sąlygomis, mityba, alkoholio vartojimu, rūkymu, fiziniu aktyvumu, miegu, išsilavinimu, šeimynine padėtimi ir dvasingumu, tikėdamiesi aptikti dėsningumų. Rezultatas juos pribloškė. „Dėsningumų nėra, - konstatuoja N.Barzilajus. - Įprastos sveiko gyvenimo rekomendacijos - nerūkyti, negerti, daug sportuoti, tinkamai maitintis, reguliuoti svorį - galioja mums, eiliniams žmonėms, o ne jiems. Šimtamečiai yra atskira rūšis“. Jis išsitraukia lenteles ir skaito: „Būdami 70-ies, 37 proc. mūsų tiriamųjų turėjo antsvorio, 8 proc. buvo nutukę, 37 proc. rūkė, vidutiniškai 31 metus. 44 proc. teigia, kad judėdavo saikingai, 20 proc. visiškai nesportavo“. N.Barzilajui svarbu, kad jis nebūtų suprstas neteisingai: „Gyvenimo būdas turi reikšmės, ar žmogus mirs 85-erių, ar jau 75-erių“. Bet norint sulaukti 100 metų, teigia mokslininkas, reikia turėti atitinkamus genus. „Tie žmonės sensta kitaip. Lėčiau. Galiausiai jie miršta nuo tų pačių ligų kaip mes, bet 30 metų vėliau ir paprastai greičiau, ilgai nemerdėdami“. Kiti gerontologai daro panašias išvadas. Aišku, nutukimas, rūkymas arba visiškas nejudrumas sveikatos negerina. Bet recepto, kaip reikia gyventi, valgyti arba elgtis, kad iki žilos senatvės liktume sveiki, pagal visas tas apklausas sudaryti neįmanoma. „Nė vienas iš mūsų šimtamečių nesilaikė jūros dumblių dietos“, - juokauja Stefan Šreiberis (Stefan Schreiber) iš Kylio universiteto. Tačiau vieną visiems bendrą ypatybę jis pastebėjo - „daugelis per gyvenimą bučiavo vienintelę moterį“. Gal tai yra svarbiausia?

Mokytis, ko nemoki

Hepi jaunesnysis brolis Irvingas (Irving, 104) darbo dienomis nuo 8.30 iki 15.30 val. sėdi savo kabinete 22-ame Medisono aveniu esančio dangoraižio aukšte. Investicinė firma, kurią jis 1978 m. įkūrė su dviem sūnumis, vadinasi „Kahn Brothers“; tiesa, 72-ejų vyresnysis sūnus prieš 5 metus išėjo į pensiją. Irvingas Kanas neketina baigti dirbti: „Aš domiuosi įvairiomis verslo šakomis ir technologijomis, - aiškina jis - ir be galo mėgstu skaityti. Todėl investicijos - man idealus darbas“. Prieš 14 metų mirus žmonai, jis dirbo dar daugiau: „Tiesiog nebesutikau kitos moters, kuri būtų tokia įdomi kaip ta, su kuria 65 metus miegojau vienoje lovoje“. Koks jo asmeninis receptas norintiems gyventi 100 metų? Irvingas pradeda lenkti pirštus: „Pirma, svarbu sveikai maitintis, valgyti daug daržovių ir salotų. Antra, daug laiko leisti gryname ore. Trečia - negerti, nerūkyti. Taurė vyno išgeriu ne dažniau kaip kartą per tris mėnesius. Ketvirta, reikia neužsisėdėti, viskuo domėtis, pažinti žmones iš viso pasaulio. Ir

penkta, turėti įvairių interesų ir mokytis, ko dar nemoki - tai padeda išlikti jaunam!“ O kaip jo vyriausioji sesuo? Irvingas kraipo galvą: „Na, tai mūsų šeimos anekdotas. Hepi mėgsta fotografuoti su cigarete vienoje rankoje ir kokteiliu kitoje“.

Irvingo teiginius patvirtina mokslas: tirtieji šimtamečiai paprastai mėgsta bendrauti, be to, nėra neurotiški - jie nesiskundžia gyvenimo sunkumais, sugeba atleisti, nors tų žmonių gyvenimas nebuvo lengvas, jie patyrė karus, badą ir skurdą. Vadinasi, gyvenimo džiaugsmas ir optimizmas ilgina gyvenimą? Ar šimtamečiai optimistai yra iš prigimties ir todėl juos ne taip puola stresas ir ligos? Į šį klausimą mokslininkai irgi ieško atsakymo. „Garbės žodis, nežinau, kodėl sulaukiau tokio amžiaus“, - sako 100 metų Piteris, Kanų šeimos pagrandukas. Jis gyvenęs „visiškai normaliai“, niekada labai nesirūpinęs sveikata ir niekada daug negalvojęs apie senatvę. Piterio Kyno (Peter Keane) vardu jis padarė karjerą šou versle - dirbo fotografu ir operatoriumi Holivude. Piteris dalyvavo 4-ąjį deš. kuriant „Vėjo nublokšti“, o kai jauna Džudi Garland (Judy Garland) „Ozo burtininko“ filmavimo aikštelėje dainavo legendinę „Over the Rainbow“, pasakoja Piteris, visa filmavimo grupė apsiverkė. Fiziškai jaunėlis yra labiausiai paliegęs iš visų. Prieš trejus metus jis apako, pargriuvęs susižeidė kaklą, beveik neišėina iš namų. Jis nedaug ką suprantąs apie genetiką, kaip pats prisipažįsta, „bet mokslininkai tvirtina, kad mano genai yra ne tokie, kaip visų“.

Paslaptingas senolių slėnis

Viename Ekvadoro kaime beveik visi žmonės sulaukia per 100 metų. Pokalbis su šio kaimo žmones tyrinėjusiu mediku Rikardu KOLERIU (Ricardo Coler).

- Pone Koleri, kiek metų norėtumėte gyventi?

- Priklauso nuo aplinkybių. Šiais laikais žmonės gyvena gerokai ilgiau nei prieš keletą dešimtmečių. Bet kaip jie gyvena? Yra daug aštuoniasdešimtmečių, kurie nebegali vaikščioti ir visiškai priklauso nuo kitų. Taip gyventi ilgiau nenorėčiau.

- Ar jūsų negąsdintų perspektyva gyventi amžinai?

- Visai ne. Bent šiuo metu. Man tai labai patiktų. Mes visada vadovaujamės tuo, kad mirtis yra neišvengiama. Visi mirsime. Niekas negali išvengti senatvės. Bet kai stovi prie mikroskopo, matai, kad senėjimas ir mirtis yra tokie patys biologiniai procesai kaip visi kiti.

- Akivaizdu, kad jau dabar senstama įvairiai.

- Pasaulyje yra ne viena vieta, kurioje žmonės gyvena stebėtinai ilgai. Pavyzdžiui, Ogimio kaimas Japonijos šiaurėje. Tai visada siejama su salos gyventojų sveiku ir ramiu gyvenimo būdu. Bet to nepasakysi apie Vilkabambos kaimą Ekvadore. Medicinos aptarnavimo ten beveik nėra,

higienos sąlygos iš dalies katastrofiškos. Ir vis dėlto ten gyvena 10 kartų daugiau šimtamečių negu kurioje nors kitoje pasaulio vietoje. Ten visur sutinki senų žmonių, jų fizinė būklė yra pavydėtina gera.

- Jis jums sakė, kad jaučiasi gerai, tik rūkant truputį svaigsta galva.

- Taip, rūkant „chamico“ - džiovintus durnaropės lapus. Jų poveikis yra kaip marihuanos, didesnės dozės - kaip kokaino. Kitaip tariant, tai narkotikas. Daugelis kaime rūko „chamico“, ir senukai. Be to, jie vartoja alkoholį, ir gana gausiai.

- Vadinasi, jie negyvena sveikai.

- To nepasakysi, ir tai stebina. Nesveiki įpročiai mums atrodo nesuderinami su sveikata ir ilgu gyvenimu. Mūsų manymu, sveikata prasideda nuo maisto. Bet tenyščiai žmonės valgo, ką nori, beje, gausiai vartoja cukraus ir kur kas daugiau druskos, negu rekomenduotų daugelis gydytojų.

- Minėjote, kad senukai yra seksualiai labai aktyvūs...

- Tie šimtamečiai vyrai nuolat kalba apie moteris. Mirus žmonai, daugelis susiranda jaunesnę.

- Ten net mirštama kitaip.

- Taip, jie užmiega. Nebūna agnijos, jie užgęsta tarsi žvakės.

- Galbūt jų geri genai?

- Kažin. Žmonės, išvykę iš Vilkabambos, sutrumpina savo gyvenimą, o atvykusieji jį pailgina. Be to, atrodo, kad net gyvūnai ten gyvena ilgiau. Taigi tikriausiai tai susiję su vieta. Kai kas sako, ten ypač geras vanduo. Kiti - kad oras. Ten atvyksta daug žmonių, keistuolių. Jie perkasi žemės prie kaimo, nes tikisi ilgesnio, sveiko gyvenimo.

- Bet Vilkabambos paslapties dar niekas iš tiesų neatskleidė, nepavyko ir jums?

- Matyt, lemia ne tie veiksniai, kuriuos paprastai minime. Kaip sakiau, senėjimo biologinis mechanizmas - ląstelių senėjimas - nėra paslaptis. Jeigu senatvę vertinsime kaip ligą, galbūt kada nors ją bus galima „gydyti“. Mūsų vaistai iki šiol padeda tik nuo senatvės padarinių.

- Dauguma žmonių bijo mirties. Ar ne keista galvoti, kad gyvensime ir gyvensime?

- Mūsų mąstysenai tai galbūt ir keista. Bet mąstysena keičiasi. Kadaise žmonės galvojo, kad Žemė yra plokščia, kad joje gyvena dievai ir demonai. Viduramžiais vidutinė gyvenimo trukmė buvo 35 metai. O kada nors galbūt bus 200 metų.

Parengė Milda KUNSKAITĖ

Žmonės sau - psichotropinis ginklas

Mitingai, demonstracijos, manifestacijos, eitynės nesuprantamu būdu nuteikia žmones derinti veiksmus - tarsi robotus, kurie veikia pagal tą pačią programą. Apimti „dvasios pakilimo“, jie vieningai kam nors pritaria arba, atvirkščiai, masiškai protestuoja. Kur slypi minios efekto paslaptis?

Dalydamiesi įspūdžiais, daugelis mitingų dalyvių atkreipia dėmesį į keistą fenomeną: vyksmas aikštėse užburia, įkvepia, pagauna stipriau negu roko koncertas. Iš esmės visai ramūs žmonės pradeda jausti norą atlikti žygdarbį, mažų mažiausia - rėkaloti šūkius, ypač antrindami vadams oratoriumams. Gerai, jei net aršiausiems iš pastarųjų pakanka proto nekviesti „eiti imti valdžios į savo rankas“. Mitinguotojai eitų - su visiškai vienodomis dalykiško susižavėjimo arba pagrįstos rūstybės išraiškomis veiduose.

„Masinių renginių dalyviai išties labai vieningi“, - tvirtina Stenfordo universiteto mokslininkai, kurie, vadovaujami Skoto Viltermuto (Scott Wiltermuth), tyrinėjo minios efekto poveikį žmogaus smegenims. „Minia savaip nuteikia net tuos, kurie abejojo arba apskritai buvo kitokios nuomonės, arba tiesiog atėjo pažiopsoti, - aiškina mokslininkas. - Tam padeda bet kokie veiksmai, unisonu atliekami didelės žmonių grupės, net šokiai ir dainos“. Mokslininkai tyrė efektą, dirbdami su šimtu savanorių - matavo jų smegenų aktyvumą. Didžiausias, ir dar vienodas aktyvumas buvo fiksuojamas tada, kai jie viso labo kartu klausėsi dainos, sau kartodami jos žodžius ir trypčiodami į taktą. Patys bandymo dalyviai patvirtino, kad jautė keistą vienybę su aplinkiniais. O jeigu tą patį darė vieni, jokio sinchroniškumo smegenyse nebuvo, ir nekildavo

Spėjama, kad **mes tiesiog „nuskaitome“ kitų jausmus ir emocijas** ypatingomis nervų ląstelėmis, esančiomis galvos smegenų kairiojo pusrutulio žievėje. O iš tikrųjų **atkuriame mintis, gimusias kitoje galvoje**, atspindime jas

■ Apimti „dvasios pakilimo“, žmonės vieningai kam nors pritaria arba, atvirkščiai, masiškai protestuoja. Kur slypi minios efekto paslaptis?

bendrumo jausmo. Kitaip tariant, norint veikti minios sąmonę, nereikia jokio psichotropinio ginklo. Užtenka sukviesti žmones, ir jie įsiau drins patys. Tiesa, ne be iniciatorių pagalbos. Mokslininkai pasikaičiavo, kad maždaug dviem trimis tūkstančiams mitinguotojų reikia vieno „vadeivos“. Nors renginyje, kuriame dalyvauja 50-100 tūkst. žmonių, gali pakakti ir 25 aktyvių oratorių. Jų entuziazmas palaipsniui persiduoda miniai. Kaip infekcija. Ir visi tampa bendraminčiais, bent jau kol dalyvauja mitinge arba eitynėse. Beje, analogiškai žmonės veikia ir televizija, bet ne taip stipriai, kaip „gyvi“ masiniai renginiai. Užtat gerokai ilgiau, todėl efektas panašus. Eksperimentuodami mokslin-

ninkai siūlė savanoriams pagal nuotrauką įvertinti kelių šimtų moterų patrauklumą. Kai bandymo dalyviai, taip pat moterys, sužinodavo, kad jų nuomonė nesutampa su daugumos, savo sprendimą keisdavo. Bet prieš tai jų smegenyse „įsijungdavo“ zona, kuri paprastai suaktyvėja žmogui suvokus, kad apsiriko. Kažkas panašaus vyksta per masinius renginius. Žmonės stengiasi savo smegenis išvaduoti iš vidinio konflikto, todėl elgiasi kaip visi.

Negalima atmesti galimybių, kad minios efektas glaudžiai susijęs su kitu fenomenu, nesąmoningu pamėgdžiojimu. Pastebėjote? Žiūri į žmogų, kuris kanda citriną, ir pats pradėti raukytis. Prisimerki stebė-

damas, kaip kas nors mėgina įverti siulą į adatą. Įsitempi, žiūrėdamas į sportininką, keliantį štangą. Užjauti artimą, patekusį į bėdą. Arba rėki „Gėda!“; kai visi aplinkui mano taip pat, ir savo nuomonę reiškia žodžiais ir veiksmais.

Markas Jakobonis (Marco Jacoboni), neurofiziologas iš Kalifornijos universiteto, spėja, kad mes tiesiog „nuskaitome“ kitų jausmus ir emocijas ypatingomis nervų ląstelėmis, esančiomis galvos smegenų kairiojo pusrutulio žievėje. O iš tikrųjų atkuriame mintis, gimusias kitoje galvoje, atspindime jas. Mokslininkai vartoja optikos terminologiją ir procese dalyvaujančias nervų ląsteles net vadina veidrodiniais

neuronais. Veidrodis - ne šiaip analogija. Eksperimentais įrodyta, kad šalančio žmogaus ir jį stebinčiojo, „įsijaučiančiojo į padėtį“, smegenyse matomi vienodi, tarsi veidrodyje atspindintys aktyvumo paveikslai. Žinoma, tai ne visiškai telepatija. Bet kas žino, ką dar gali „veidrodis“ smegenyse? Juk jis dirba sąmonės lygiu. O gal būtent per jį idėjos ir užvaldo žmonių mases? Šiuo požiūriu visiškai pagrįsti atrodo bet kokios valdžios veiksmai, užkertantys kelią opozicijos pasisakymams, ir bandymai išvaikyti net negausias manifestacijas, o ją palaikančius mitingus visaip skatinantis.

Parengė Milda KUNSKAITĖ

ATEITIS

„ŠILUMOS SPINDULYS“ MITINGAMS IŠVAIKYTI

JAV specialistų sukurta naujovė tikriausiai patiks daugelio šalių valdantiejiems. Spauda naują nemirtiną ginklą jau pavadino „skausmo spinduliu“ ir „mikrobangų patranka“.

Amerikos kariškiai sėkmingai išbandė mikrobangų ginklą, generuojantį nematomą sieną sukuriantį spindulį, - žmogus tos sienos nepajėgia įveikti. Oficialiai įrenginys vadinamas Aktyvaus stabdymo sistema. Jis, gana lengvas ir mobilus, telpantis paprastame kariniame sunkvežimyje, generuoja aukšto dažnio elektromagnetinį spindulį, įkaitinantį orą iki žmogui nepakeliamos temperatūros, tačiau nenudeginantį. Aktyvaus stabdymo sistemoje naudojamos technologijos yra analogiškos naudojamoms mikrobangų krosnelėse. Iš šalies šio ginklo poveikis visiškai nepastebimas. Apie tai, kad „skausmo spindulys“ įjungtas, galima sužinoti tik iš sirenos garso. Žmogus, į kurį nutaikoma „mikrobangų patranka“, jaučia deginimą visame odos plote ir tai verčia jį sprukti tolyn. Kaip tvirtina Amerikos kariškiai, tokio galingumo mikrobangos žmogaus organizmui nekenkia. Kol kas naujovės veikimo spindulys ribotas - 1000 metrų. Konstruktoriai aiškina, kad jį lengvai galima padidinti, bet tuomet padidėtų įrenginio masė ir ginklo nebūtų įmanoma naudoti iš sunkvežimio.

FANTASTIKA?

NAUJI ŠNIPAI - VABALAI IR SRAIGĖS

Izraelio ir Amerikos mokslininkai eksperimentuoja su įvairiais vabzdžiais, ketindami juos naudoti žvalgybos tikslais būsimojuose kariniuose konfliktuose.

Iš pirmo žvilgsnio tai šimtas paprastų sraigų. Bet įsižiūrėjus geriau galima pastebėti, kad jos skiriasi nuo įprastų bestuburių: ant kiekvienos - kamuoliukas plonytėlaičių elektrodų. Vabzdžius ir kitas nedideles gyvas būtybes galima prijungti prie vaizdo kamerų, akustinių arba dujinių jutiklių, stebėjimo ir kitų elektronikos sistemų. Juos galima naudoti įvairiais tikslais - ir priešams šnipinėti, ir katastrofų vietoms tirti, ir žmonėms po griuvėsiais ieškoti, taip pat jie gali tapti medicinos įrangos maitinimo šaltiniu.

Stebėdami sraiges mokslininkai padarė išvadą, kad naudojant elektrodus, gliukozę, kurios yra hemolimfoje, iš gyvūnėlio galima gauti tiek energijos, kiek jos reikia ilgam ir autonominiam miniatiūrinių vaizdo kamerų darbui arba vaizdo stebėjimo jutikliams. Kol kas iš sraigės įmanoma gauti tiek energijos, kiek jos yra baterijoje AAA, bet mokslininkai tikisi, kad šį rodiklį bus galima pagerinti. Mokslininkai svarsto galimybę žvalgybai naudoti vabzdžius, moliuskus, net pelėsius, kad nereikėtų statyti į pavojų kariškių gyvybių. Gyvus mikrorobotus specialiais impulsais galima nukreipti kur tik nori. Kad tik priešininkas nepanaudotų insekticidų...

TECHNOLOGIJOS

ATEITIES KIBERNETINIS GINKLAS

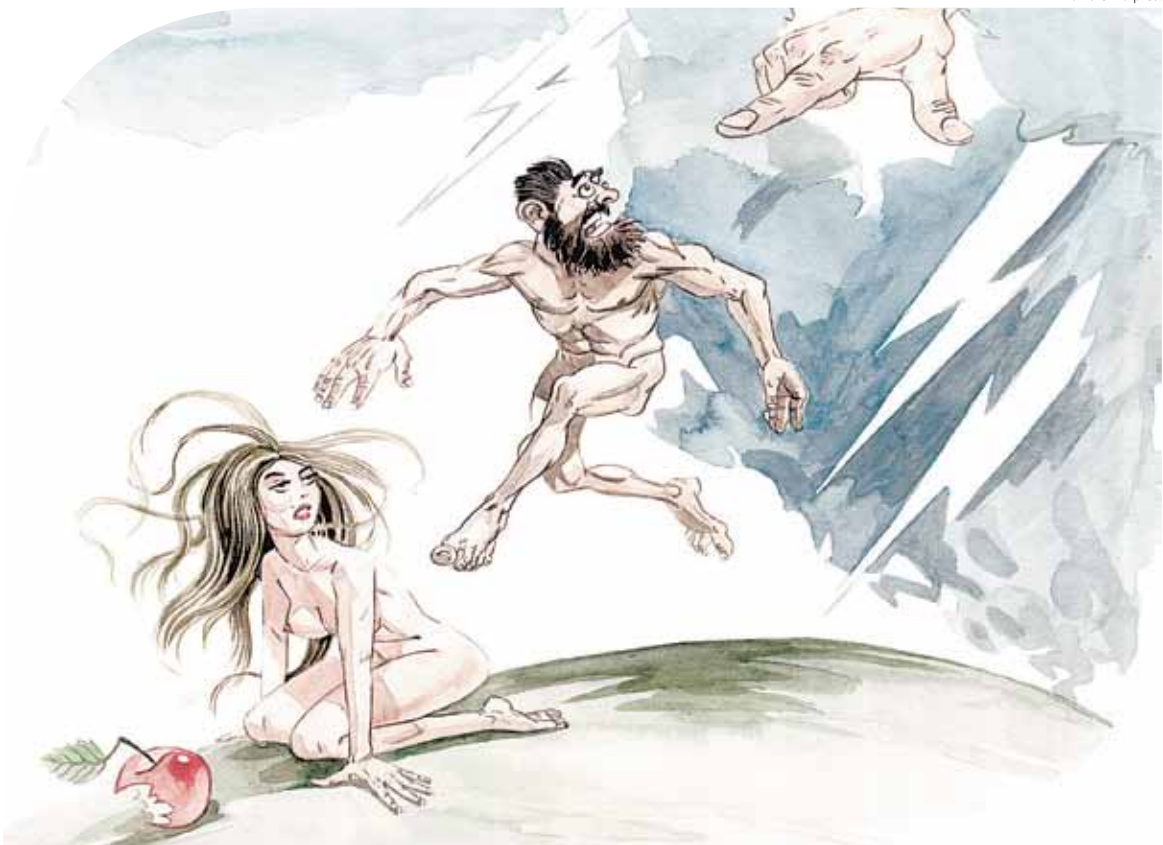
Amerikiečiai skuba kurti naujos kartos kibernetinį ginklą, kuris galės naikinti priešininko kompiuterines sistemas, net jeigu jos atrodo nepažeidžiamos.

Jam kurti buvo išleista 500 mln. dolerių (visas Pentagono kibernetinio karo biudžetas šiemet siekia 3,4 mlrd. dolerių).

Išvesti iš rikiuotės karinę kompiuterinę sistemą, jeigu ji neprijungta prie interneto, iki šiol buvo galima tik specialiai paruoštų agentų fizine jėga. Be to, būdavo sunku suprasti, kokio tipo programą reikia naudoti prieš programinei įrangai sugadinti.

Bet dabar Pentagono mokslo tyrimo agentūra „Defense Advanced Research Projects Agency“ išbando kibernetinį ginklą, kuriuo galima įvesti specialius kodus, net jeigu aparatūra neprijungta prie pasaulinio žiniatinklio arba yra išvis išjungta. Itin naudinga papildoma funkcija: galima kontroliuoti prieš radarų tinklą bombarduojant jo objektus.

Tačiau panaudojus tokį ginklą pasekmės gali būti netikėtos: kompiuterinis virusas gali sugadinti, tarkime, ligoninių kompiuterines sistemas arba aparatūrą, užtikrinančią elektrinės darbą. Kitaip tariant, papildomų nuostolių gali būti ir vykstant kibernetiniam karui.

Rimo Valeikio pieš.

Sunku atskirti mitą nuo tikrovės

Daugelis vadinamųjų visiems žinomų faktų iš tikrųjų tėra istoriniai mitai, neturintys nieko bendra su tikrove.

Ieva suvalgė obuolį

Atidus Biblijos skaitytojas turbūt pastebėjo, kad niekur Biblijoje uždraustas vaisius, kurį Rojaus sode nuskytė mūsų pramotė Ieva, atimdama iš mūsų dievišką gyvenimą, nėra įvardytas kaip „obuolys“. Žinoma, tai galėjo būti ir jis. Kaip ir mangas, abrikosas ar koks kitas vaisius.

Volts Disnėjus nupiešė peliuką Mikį

Taip nėra. Visuotinį numylėtinį nupiešė animatorius iš Disnėjaus studijos Jubas Aiverksas, garsėjęs tuo, jog piešia neįtikimai greitai. Pirmasis filmas apie Mikį (jam kasdien reikėjo nupiešti po 700 piešinių) gimė vos per kelias savaites. Tiesa, vėliau, atsiradus garsiniams animaciniams filmams, Disnėjus reabilitavosi - va tuomet peliukas jau prabilo savo balsu.

Marija Antuanetė pasakė: „Tegul valgo pyragaičius“

1766 metais Žanas Žakas Ruso aprašė neva 25 metų senumo įvykį. Esą Marija Antuanetė, sužinojusi, kad prancūzų kaime žmonėms trūksta duonos, pasiūlė jiems valgyti pyragaičius. Tačiau aprašomuoju laikotarpiu jai tebuvo 11 metų, ir ji dar gyveno savo tėvynėje Austrijoje. Greičiausiai šiuos žodžius paskleidė revoliucijos propaganda, norėdama parodyti, kaip valdovai nutolę nuo žmonių.

Edisonas išrado elektros lemputę

1093 patentai - Edisonas išties didis išradėjas. Bet daugumą jo išradimų padarė nežinomi jo laboratorijos darbuotojai. Be to, dar prieš 40 metų iki jo gimimo elektros šviesą išrado Deivis Hemfris. Jo lemputė galėjo degti tik 12 valandų iš eilės, o Edisonas atrado tinkamą medžiagą lemputės siūlui, kad ši šviestų nuolat. Taip, puikus laimėjimas, bet ne išradimas.

Amerika nepriklausoma tapo 1776 m. liepos 4 d.

Taip, Amerikos įkūrėjai tądien pasirašė Nepriklausomybės deklaraciją, bet karas dėl šios nepriklausomybės truko dar 7 metus. Tik 1783-ųjų rugsėjo 3 d. pagaliau buvo pasirašyta Amerikos ir Anglijos karaliaus Jurgio III taikos sutartis.

Napoleonas buvo neužauga

Daugelis įsitikinę, kad nežabotos Napoleono ambicijos - savotiška kompensacija už nedidelį ūgį. Iš tikrųjų „mažojo kapralo“ ūgis buvo

168 cm - didesnis nei to meto vidutinio prancūzo. Tad kodėl jį taip vadino? Taip jį pravardžiuodavo dėl kuklaus karinio laipsnio. Pravardė liko ir Napoleonui tapus imperatoriumi.

Neronas griėžė smuiku, kol pleškėjo jo padegta Roma

Ši istorija žinoma visiems: 64 metai prieš mūsų erą Roma dega, o Neronas griėžia smuiku. Bet tai neįmanoma. Pirma, smuikas buvo išrastas po 1600 metų. Net jeigu jis ir būtų buvęs jo rankose, pats imperatorius vis vien buvo už 30 mylių nuo liepsnojančio miesto, savo viloje Romos priemiestyje.

Kapitonas Kukas atrado Australiją

Australai, suprantama, kratosi net tokios minties. Dar gerokai iki 1770 metų žaliajame žemyne apsilankė ir olandai, ir anglas piratas Viljamas Dampiras. Bet svarbiausia, kad šį žemyną prieš 50 000 metų atrado jo tikrieji gyventojai - australai. Vienintelis dalykas, leidžiantis vadinti Kuką „pionieriumi“, bet ir tai tik kabutėse, - jo atrastos naujosios žemės, kurios privilegio būrius baltųjų persikėlėlių.

Kolumbas įrodė, kad Žemė apvali

Taip teigiama amerikiečio Irvingo Vašingtono knygoje. Bet iš tikrųjų nuo 4-ojo šimtmečio prieš Kristų niekas nė negalvojo, kad žemė panaši į plokščią blyną. Kolumbas niekaip negalėjo įrodyti, kad Žemė - apvali, nes pats tuo netikėjo! Jo nuomone, Žemė panaši į kriaušę. Negana to, jis niekad nebuvo nukakęs į Ameriką - nusigavo tik iki Bahamų salų, kurios beje, ir yra kriaušės formos.

Magelanas atrado savo vardu pavadintą sąsiaurį

Visi apie šį keliautoją žino du dalykus: kad jis apkeliavo aplink pasaulį ir kad šios kelionės metu buvo nužudytas Filipinuose. Iš tikrųjų Magelanas įveikė lygiai pusę kelio: kelionę baigė jo pavaduotojas.

Sąsiaurį tarp Atlanto ir Ramiojo vandenynų 1520 metais irgi atrado ne Magelanas, o vienas jo komandos narių - Roldanas de Argotė, kaip tvirtina belgų istorikas Marselis Van Briuselis.

Gandis išvadavo Indiją

Tai pats garsiausias judėjimo už Indijos nepriklausomybę lyderis, raginęs šalį atsisakyti smurto. Bet ir be Gandžio šalis būtų išsikovojo nepriklausomybę kitais, veiksmingesniais metodais, gal net ir anksčiau, jei būtų pasukusi ankstesnio lyderio nurodytu keliu.

Parengta pagal užsienio spaudą

Borey FIELDS & The Bore's Project (JAV)
John Mooney & Bluesiana (JAV)
Krissy Matthews Band (UK / PL)

VARNIAI 2012
LOKSTO EŽERAS

BLUZO NAKTYS
LIEPOS 6-7D.
NEPAMIRK PALAPINĘ IR PINGVINĘS

Gopenhagen siliu (DK) **GOOBMAN'S REPORT (LV)** **Dramadama (EE)**
Yolanda Bash (JAV) & The Road Band (LT)

TIKETA **15**

a|ch
Ana Karenina

ANŽELIKUS CHOLINOS ŠOKIO TEATRAS | WWW.ACH.LT
birželio 28 d. | 19.00 | Nacionalinis dramos teatras, Vilnius

bilietai 1588
-15%
Ecotel Vilnius
Smilciu
VRS
R
3
COSMOPOLITAN
DELFI
CLEAR CHANNEL

Karpių įkalbinėjimas

Ar įmanoma per porą valandų nuo varžybų pradžios sugauti vieną po kito keturis karpius? Tokie atvejai reti, tačiau būtent tokiu tempu šalies karpių mėškeriojimo čempionate, kuris vyko šalia Grūto tyvuliuojančiame Ilgio ežere, startavo komanda „Paliūtis“. Ji pirmavo vos ne iki paskutinės turnyro minutės.

Viktoras ARMALIS

Neregėta sėkmė

Vos užmetus meškeres, prabilo vienos jų elektroninis signalizatorius. Vilmantas Andziulevičius ir Viačeslavas Kozlovas pagal iš anksto numatytą scenarijų, kuriame kiekvienam komandos nariui numatytas tiksliai apibrėžtas vaidmuo, akimirksniu atsидūrė reikiamose vietose - vienas prie meškerių ir pakirto masalu susigundžiusią žuvį, o antras pasirengė su grabštu rankose bristi į vandenį ir išgriebti laimikį, jei tik pavyks užkibusią žuvį atplukdyti prie kranto. Kai karpis po ilgos dvikovos atsидūrė specialiam maiše iš minkštučio tinklo, nežalojančio žvynus dengiančios gleivinės, „Paliūčio“ komandos duetas pataisė trijų užmestų meškerių padėtį ir užmetė ketvirtąją. Tačiau netrukus teko vėl „smeigti“ meškerių viršūnėles į vandenį, kad valai atsiguultų ant dugno ir į juos neįsispainiotų link grabšto plukdoma žuvis, nes antrą kartą pasigirdo pyptelėjimas, signalizuojantis, kad dar vienas karpis susidomėjo masalu. Žuvies ketinimai buvo rimti, ji nurijo masalinį

kukulį. Antrąjį karpį taip pat pavyko sėkmingai nuilsinti ir „pasiųsti“ į maišą - jame laimikis iki vakaro laukė teisėjų. Sunku buvo patikėti, kad pavyko sugauti jau antrą įskaitinę žuvį, bet dar labiau nustebino tai, kad elektroninio kibimo signalizatoriaus pyptelėjimas pasigirdo trečią kartą. Na, tikėtis, kad jis prabilo ir ketvirtą kartą, apskritai buvo utopiška. Tačiau tai įvyko. Vieną po kito „Paliūčio“ komandos meškeriotojai ištraukė 4,7 kg, 9,5 kg, 10,75 ir 8,5 kg sveriančias žuvis ir toli paliko kitas komandas.

Žuvų jaukinimas

Kodėl patyrę meškeriotojai sako, kad per varžybas žuvis retai kimba, vos užmetus masalą? Nes jos paprastai junta, kad kažkas vyksta - pakrantėse daugiau nei įprasta triukšmaujama, važinėja automobiliai, kraunami daiktai, aidai žingsniai. Visa tai žuvis girdi ir junta šonine linija, todėl suklūsta ir laikosi atokiau nuo krantų. Kad sugundytum žuvis stverti masalą, reikia atkreipti jų dėmesį, suburti vienoje vietoje. Tai padaryti galima tik vienu būdu - viliojant gardėšiais. Todėl varžybų pradžioje visi dalyviai savo sektoriuose į vandenį beria jauko. Karpiais ir amūrams vilioti naudojami 16-20 mm skersmens masaliniai kukuliai. Jie sukočiojami iš tešlos, kurioje gausu baltymų. Kad kukulių skonis būtų patrauklesnis, į juos įmaišoma riešutų, malto biskvito, karamėlės. Tačiau pastaruoju metu karpių meškeriotojai sako, kad saldumynai karpius gundo kur kas silpniau nei anksčiau. Labiau juos traukia kukuliai, kuriuose daug žuvų miltų. Net juokaujama, kad karpiai virsta mėsėdžiais. Kita vertus, svarbi ne tik jauko kokybė ir skonis, bet ir jo pateikimo būdas. Jei kukulius iš-

Viktora Armalio nuotr.

■ Šarūnui Kasiuliui vienam pirmųjų pavyko ištraukti 9,95 kg sveriantį karpį

drabstysite dideliame plote, karpiai rankios juos, atsitiktinai praplaukdamai pro šalį ir ilgai neužsisib ten, kur užmestas masalas. Tad masalą jie irgi aptiks atsitiktinai. Kad žuvis telktųsi vienoje vietoje, kukulius reikia berti nedideliame plotelyje. Tai padaryti galima tik vienu būdu - specialia svaidykle, praminta „kobra“. Neįgudusiam meškeriotojui tai gana kebli užduotis, tačiau ir patyrę karpininkai turi paplušėti. Todėl varžybų pradžioje jie ne meškeres užmeta, o kukuliais bombarduoja parinktą vietą, kur dugnas plynas ir neklampus, nes jei kukuliai susmegs

į dumblą ar subirs tarp vandens augalų, tikimybė, kad žuvis aptiks jauką, gerokai sumažėja. Na, o kai jaukas subertas, tada meškeriotojai sėda prie staliuko, nukrauto indeliais bei flakonais, kuriuose laikomi įvairūs pavilgai, sirupai ir pudros. Šiais priedais gardinami masaliniai kukuliai, kurie veriami ant specialaus pavadėlio. Gudrybė paprasta, tačiau veiksminga: kad aptikęs jauką karpis ar amūras pirmiausiai stvertų tarp jų gulintį masalinį kukulį, jis išmirkomas sirupe ar pavilge, o gal ir pudroje pavoliojamas ir ima skleisti ypatingą aromatą. Tačiau pabandyk atspėti, koks aromatas įtikis žuvisms. Jei suklysi, gali būti, kad jis ne vilios, bet atbaidys.

Oro permainos

Didžiausias meškeriotojų prišas - staigios oro permainos. Kad ims lyti ar berti kruša, nedidelė bėda, nes karpių meškeriotojai sektoriuose įsirengia stovyklavietes su palapinėmis, o lauko baldus - staliukus, kėdes, virykles bei krepšius su atsargomis paprastai stato po didžiuliais išskleistais skėčiais. Tad jei dangus prakiūra, jie susėda pastogėje ant patogių kėdžių ar net gali snustelėti ant palapinėje statomo gulto. Kur kas svarbiau, kad prieš ir po oro permainų žuvis paprastai praranda apetitą ir atgauna jį tik tada, kai orai vėl nusistovi. Karpių meškeriojimo varžybos vyksta ne vieną parą, tad tikimybė, kad užklups oro permainos, gana nemaža. Pasak Lietuvos karpininkų asociacijos prezidento Tomo Būdo, taip ir atsitiko. Savaitės viduryje, kai varžybos prasidėjo, buvo dar gana šilta, o penktadienį gerokai atvėso, ėmė lyti. Tai atspindi ir kibimo dinamika: pirmąją čempionato dieną visos komandos sugavo gana daug žuvų - 77,9 kg, antrąją - 69,15 kg, trečią-

ŽŪKLĖS PROGNOZĖ 50 PROC. TEISYBĖS

Geriausias laikas žūklei pagal kibimo kalendorių š.m.

BIRŽELIO 10 D.

5.30-8.30, 11.00-11.30, 17.00-20.30 val.

BIRŽELIO 16 D.

6.30.-10.00, 12.30-13.30, 19.30-21.00 val.

■ Meškerių baterija patikimai įtvirtinama ant specialaus laikiklio

ją, kai žuvis ėmė aktyviai maitintis jauku, net 134 kg, o po staigios permainos, kuri įvyko penktadienį po pietų, šeštadienį užkibo vos 30,75 kg žuvų. Sekmadienis irgi nebuvo sėkmingas - sumeškeriota tik 51,2 kg žuvų. Beje, pirmąją varžybų dieną sugauta ir didžiausia žuvis - 18,65 kg karpis, jį ištraukė Darius ir Modestas Grigaičiai iš komandos „Broliai rankelės“. Jiems atiteko ne tik prizas už didžiausią žuvį, bet ir naujas Ilgio ežero rekordas, nes iki šiol per varžybas didžiausia šiame ežere sugauta žuvis svėrė 50 g mažiau. Per 5 varžybų dienas iš viso sugauta 363 kg karpių ir amūrų. Paprastai 100 valandų varžybose šis skaičius būna tris kartus didesnis. Tad meškeriojimo sąlygos tikrai buvo sudėtingos. T.Būdo teigimu, meškeriotojams paskutines dvi varžybų dienas teko spręsti lygtis su daugeliu nežinomųjų. Žuvų prisivilioti pavyko tik tiems, kas atspėjo, kaip pateikti jauką. Mat, tiek karpiai, tiek amūrai po oro permainos nesimaitino nuo dugno, o rankiojo plūduriuojantį vandens stovymėje maistą. Saulius Navickis ir Raimondas Jablonskis iš komandos „BH Team“ įspėjo šį kaprizą ir panaudojo specialų pavadėlį „Zig-Rig“. Kukulis, užvertas ant tokio pavadėlio, guli ne ant dugno, o pakimba virš jo ir būna matomas iš tolo. Tokiu būdu „BH Team“ meškeriotojai sugavo kelis sunkiasvorius amūrus, o iš viso ištraukė 7 įskaitines žuvis, jos svėrė 56,45 kg, ir paskutinėmis minutėmis aplenkė 6 žuvis, sveriančias 53,85 kg, sugavusią „Palūčio“ komandą. Trečią vietą užėmė komanda „Swedcarp“, sugavusi 5 žuvis, kurių masė - 43,9 kg. Šių komandų meškeriotojai tapo realiausiais kandidatais į šalies rinktinę, kuri vyks į pasaulio karpių meškeriojimo čempionatą, šiemet vyksiantį Rumunijoje.

GALAPAGAI
ROKO NAKTYS
JAU 10 METŲ

2012 08 03-04
ZARASO JALA

CHASE AND STATUS LIVE
OOMPH!

DAUGIAU NEI 40 GRUPIŲ.
ĮVAIRIOS PRAMOGOS!

WWW.GALAPAGAI.IT

POPSAS YRA MIRĘS

TUBORG
VICHY
370
latikas.lt
DELFI
RSPUBLICA
TIKETA
15%

KRYŽIAŽODIS

[illegible]

PRAĖJUSIOS
SAVAITĖS
ATSAKYMAI

VERTIKALIAI:
Arkadijus. Automobilis. Ani-
ta. Epai. Iš. Apela. Tribradis.
To. Lyta. Laikas. Ela. Guba.
Šortai. Venera. Da. Kingas.
Bilais. Vargas. Manas. Rima.
Ričardas. Karys. Sūnus. Il-
tis. Totas. Popas. Sartas.
Kovos. Vilisas. Švis. Sabas.
Omas. Polis. Mes. Pilis. Nr.
En. Akis. Oi. Nyka. Destinās.
Lisantės. Akstis. Morkos. AO.
Smaigalys.

HORIZONTALIAI:

Aludaris. Omenis. Tapyba.
Ašmenys. Moneta. Čirvas.
Kam. Mila. Valtis. Mano.
Šota. Kartas. TR. Ba. Širdis.
Padėk. Longas. „Pikaso“.
Letargas. Solis. Ipritas. Ka-
lista. Saikas. Tobis. Ika. Ibai.
Kovas. NSO. Rs. Matos. AT.
Riba. Baras. Nosis. Davinys.
Geri. SM. Arti. Elas. „Senis“.
Pi. Iki. ES. Sol. Per. Rüpi. La-
pinas. Svita. Musa. Šo. Edas.
Sipaitis.

PAŽYMĖTUOSE

LANGELIUOSE:
Atlantida.

**PRAĒJUSIOS
SAVAITĒS PRIZO
LAIMĒTOJA**

**150 Lt vertės
abonementą
soliariumų studijos
„Equador“
soliariumuose
laimėjo:**

- Urbelytė Rasa (Trakai)

Dėl prizo prašome skambinti
tel. 238-70-31, 238-70-32
iki birželio 12 d. 17 val.

„Ecuador“ soliariumai:

- **Vilnius**
PC, „BIG“
Ukmergės g.369
Rūdninkų g.18/2
Senamiestis
PC, „Mandarinas“
Aiteitis g.91
PC, „IKI“
Šeškinės g.32
PC, „Panorama“
Saltoniškių g.9
- **Kaunas**
PC, „IKI-GIRSTUPIS“
Kovo 11-osios g.
- **Šiauliai**
PC, „Saulės miestas“
Tilžės g.109
PC, „Bruklinas“
Pramonės a.6

ŠACHMATAI

Šachmatų mėgėjams proto
mankštą rengia tarptautinis
meistras, Lietuvos šachmatų
čempionas Algirdas BANDZA.

- Nr.1 O.Duro etiudas, 1908 m.**
Baltieji pradeda ir laimi.
- Nr.2 M.Kliackino etiudas, 1924 m.**
Baltieji pradeda ir laimi.
- Nr.3 V.Masmano etiudas, 1936 m.**
Baltieji pradeda ir laimi.

PRAĖJUSIOS SAVAITĖS ATSAKYMAI

1 padētis
1.Kb1 Ke5 (1...a3 2.b3 1:0) 2.Ka2 Kd5 3.Ka3 Kc5 4.Ka4 1:0.

2 padētis

3 padėtis

HOROSKOPAS

(BIRŽELIO 11-17 D.)

AVINAI turi pasi-
stengti kitą savaitę
pagaliau sutvarkyti
tuos reikalus, kuriuos jau seniai
atidėlioja. Jei jūs ir dabar neį-
vykdysite prisiimtų įsipareigoji-
mų, tai galite nebesvajoti apie
aplinkinių pagarbą.

JAUČIAI turi būti
budrūs ir klausyti
proto balso. Reikalai
gali klotis sunkiai, todėl atsar-
gumas nepakenks. Meilės fron-
te galimas netikėtas įvykių po-
sūkis. Atsitiktinė pažintis gali
virsti audringu romanu. Nepa-
meskite galvos, viską gerai ap-
svarstykite.

DVYNIAI kitą sa-
vaitę turi atidžiai sa-
ve kontroliuoti. Būsi-
te aktyvūs, impulsyvūs, didelė
emocijų proveržio tikimybė. Vis
dėlto šeimoje stenkitės išlikti
santūrus, kad nesugadintumėte
nuotaikos nei sau, nei artimie-
siems. Priimdami sprendimus,
labiau kliaukitės nuojauta.

VĖŽIAI kitą savai-
tę neturėtų užsi-
brėžti didelių užda-
vinių ir mėginti visur suspėti.
Jeigu neatsižvelgsite į šį patari-
mą, tai lakstysite kaip voverė
rate, o naudos nebus jokios.
Gerai apgalvokite visa, ką jums
siūlo.

LIŪTAI kitą savaitę
nedidelėmis pastan-
gomis padės naujų
didelių laimėjimų pamatus. Ga-
limi pozityvūs poslinkiai, susiję
su karjera. Pasidalykite su ben-
dradarbiais savo idėjomis, pa-
siūlykite atsisakyti tradicinių
darbo principų. Kolegos ir vy-
resnybė parems jūsų iniciatyvas.

MERGELĖS pa-
sieks užsibrėžtą, te-
gul nedidelį, bet sau
svarbų tikslą. Aplinkiniai dera-
mai įvertins jūsų idėjas ir suma-
nymus. Finansinė padėtis gana
stabili, ji gali net pagerėti. Atei-
nančiomis dienomis bendravi-
mas su verslo partneriais duos
puikių rezultatų.

SVARSTYKLĖS
kitą savaitę neturėtų
griebtis visko iškart.
Verčiau pasirinkite tai, kas jums
svarbiausia, ir skirkite tam visas
savo jėgas. Artimiausiomis die-
nomis gausite informacijos dau-
geliau jus dominančių klausimų.

SKORPIONAMS
kitą savaitę atsivers
naujos perspektyvos.
Seksis vesti derybas ir organi-
zuoti susitikimus, numatyti pla-
nai bus realizuojami. Laiku iškel-
ta iniciatyva padės sustiprinti
pozicijas tarnyboje ir padidinti
jūsų autoritetą vyresnybės akyse.

DVYNIAI

■ Kompozitorė
Onutė NARBUTAITĖ
(1956 m. birželio 12 d.)

■ Rašytojas
Donaldas KAJOKAS
(1953 m. birželio 13 d.)

■ Kompozitorė
Raminta ŠERKŠNYTĖ
(1975 m. birželio 16 d.)

ŠAULIAMS seksis
semtis žinių ir kelti
savo profesinį lygį.
Tai gerokai padidins jūsų autori-
tetą aplinkinių akyse. Ateinan-
čiomis dienomis nepamirškite ir
namų: regis, ketinote priimti
svečius ir nustebinti juos savo
kulinariniais sugebėjimais?

OŽIARAGIŲ lau-
kia finansiniu požiū-
riu palanki savaitė.
Jos pirmosiomis dienomis gau-
site daug įplaukų ir tikriausiai
rasite patikimų verslo partnerių.
Tik būkite atidūs, tvarkydami
dokumentus, pasirašydami su-
tartis. Neskolinkite pinigų.

VANDENIAI kitą
savaitę turėtų tram-
dyti neigiamas emo-
cijas, nes jų veikiami gali pri-
krėsti tokių dalykų, kad vėliau
teks labai gailėtis. Darbe galite
pasiekti neblogų rezultatų, jeigu
pasidalysite savo planais su va-
dovybe.

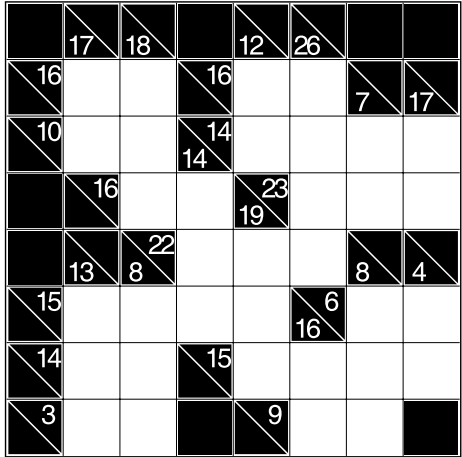
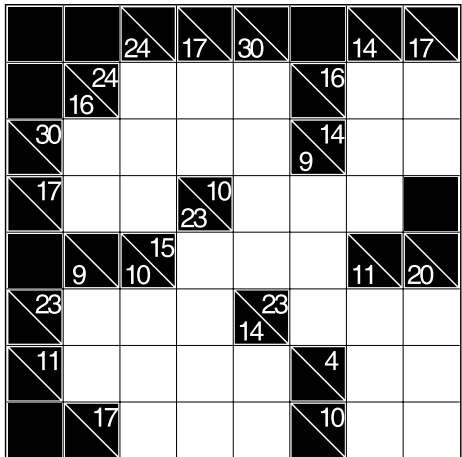

ŽUVŲ savaitę lau-
kia įdomūs susitiki-
mai. Turėsite puikią
proga realizuoti seniai pradėtus
rimtus projektus. Nuotaiką gali
šiek tiek aptemdyti kliūtys, į ku-
rias anksčiau nekreipėte dėme-
sio. Bet nenukabinkite nosies -
sunkumai bus įveikti.

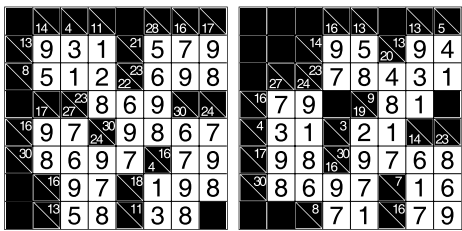
KAKURO

PAGALBINĖS SKAIČIŲ SUMŲ REIKŠMĖS

3=1+2 17=8+9 10=1+2+3+4 16=1+2+3+4+6
4=1+3 6=1+2+3 11=1+2+3+5
16=7+9 7=1+2+4 15=1+2+3+4+5

PRAĖJUSIOS SAVAITĖS ATSAKYMAI

Parengė: „Galvosūkių klubas“

IŠBRAUK

Eidami nuo vienos raidės prie kitos (tik ne įstrižai), išbraukite
pateiktus žodžius. Atsakymas - žodis iš neišbrauktų raidžių.

Ž V K O P Ė Č U Z A C S L A U M Ž I
N Y V Ė S O I R D K H A N O S I G R
A B U D T R A K Ė R U N P R M A T Y
F S Y N I K U S A O L A L I D S A V
O R M U L Ž M O N B I G Y N Ė U R Ė
I D A P Ė A K I T A E M T O Z A S R
K S N T I S Ž O L Ė T S D I R B Y A
A I E A K T A P S E A I L Ė N O D U
U L M R L Y B U Z R L O T I D S T S
T P U D Ė N L I K A P R Y S Z A E A
A R B Ž S A M Ž U R O A V I Ū M P K
K N I T E I O I S T S D E N R B Ė Š
U E P A R A J L E F A R G K A S M I
T A S V Y Ž D E C O T E L I Š L O B
S P I A S O Ū A N R G Š A V E S A P
U D N T O A R S Y P Y I M O S I U T
L Y S Y J Ė G I T A V N A D Ė G I L
R A I Ž A S R A S I T Ė S R O Ž A M

Pateiktų skaičių kombinacijos išbraukiamos įvairiomis kryptimis
(↑↗↘↙), o atsakymas - likusių neišbrauktų skaitmenų suma.

9 7 9 0 8 6 4 8 9 9 7 6 1 6 7 0 3
3 8 7 0 2 6 1 6 9 3 9 7 0 1 5 0 2
1 1 6 8 0 5 5 0 4 5 5 8 1 1 5 7 7
8 5 5 3 7 8 7 0 5 9 2 3 9 2 0 1 7
5 9 1 2 6 9 7 3 3 0 9 9 9 8 9 2 0
7 3 2 0 4 6 0 2 8 8 0 3 8 0 6 4 1
2 3 6 4 1 8 3 6 1 3 0 2 6 8 5 0 8
1 2 3 0 2 0 0 2 0 7 5 3 1 3 0 0 5
0 6 6 3 3 0 3 1 7 3 3 8 0 6 2 1 1
0 9 0 9 6 3 0 7 2 6 0 9 4 3 2 1 2
0 4 2 2 3 6 6 3 9 3 2 3 0 6 4 7 6
5 6 2 0 1 9 9 8 5 7 9 8 9 3 1 9 0
2 3 5 8 0 0 9 0 0 1 7 7 8 5 1 8 3
0 3 3 6 7 3 4 8 3 3 7 0 7 4 0 8 3
1 0 0 2 2 3 7 3 2 3 1 8 2 0 9 0 5
2 9 5 1 0 7 4 5 0 1 6 2 6 0 3 5 5
6 6 1 9 3 9 0 1 2 8 8 0 0 1 2 3 7

AKROBATIKA LAUMŽIRGIS PROCEDŪRA TARPUMENTIS
BOLŠEVIKAS MAŽORDOMAS RAIŽYTOJA TERAPEUTAS
CHULIGANAS METALOTYRA RAKTAŽOLĖ TRAUKINYS
DINOZAUŘE MIŠKASTEPĖ RAUDONĖLIS UŽMOJAI
FORMULĖ NORMATYVAS RESPUBLIKA VINEGRETAS
GYVATYNAS PADIKAULIS SAMBRŪZDIS VYŽOS
KNIBŽDĖLYNAS PASIUTLIGĖ SKRUZDĖ ŽMONA
KOPĖČIOS PLYTDIRBYS SPINDULYS ŽVYNABUDĖ
LAŠINĖTIS PORTFELIS SRAIGĖ

0336803 1835499 3528807 5470159 7321008 8705923
0377962 2366368 3809539 5508611 7499603 9346001
0520126 2390114 4200351 5811577 7616703 9390128
0636215 2680293 4380112 6097877 7703925 9623395
1010379 2770185 4633096 6260355 8023087 9701502
1179880 3081862 4680979 6310720 8337074 9903010
1503522 3231820 5248012 6336091 8572100
1620783 3309630 5330621 7290354 8600326

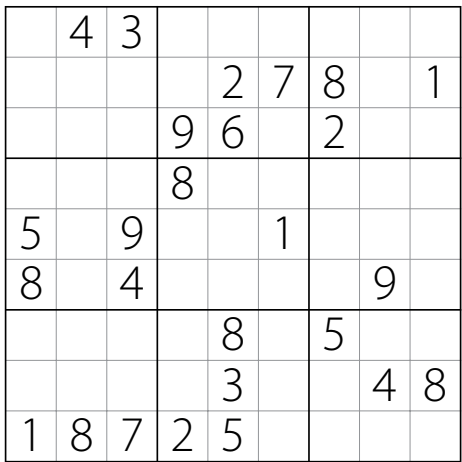
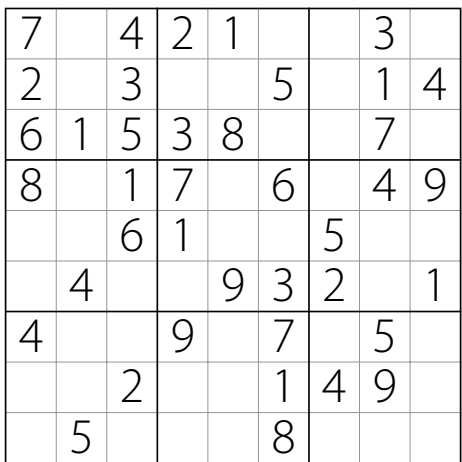
□ □ □ □ □ □

□ + □ + □ + □ = □

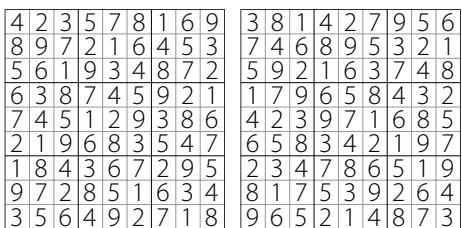
PRAĖJUSIOS SAVAITĖS ATSAKYMAI

I N K S T A I = 25

SUDOKU

PRAĖJUSIOS SAVAITĖS ATSAKYMAI

Parengė žurnalo „oho“ redakcija

Lolita Bytautaitė dirba dėl kelionių

Irmanto Sidarevičiaus nuotr.

Televizijos laidų vedėja ir prodiuserė **Lolita Bytautaitė** prisipažįsta, kad dirba pirmiausiai dėl kelionių. Netgi susikūrė patikimų draugų, užsikrėtusių keliavimo virusu, būrelis. Tačiau nuvykusios į svečių šalį moterys, užuot tinginiavusios paplūdimyje, puoselėja gražią tradiciją - apsilanko tos šalies kulinarijos kursuose.

Deimantė ZAILSKAITĖ

Lietuvos nacionalinėje televizijoje L.Bytautaitė dirba jau dvidešimt dvejus metus. „Aš jau tokia sena televizijos vilkė, - juokiasi. - Bet galiu pasakyti, kad per tuos intensyvaus darbo metus nebuvo taip, kad nesidžiaugčiau eidama į darbą. Vis dar noriu eiti į darbą, įsivaizduojate? Visada sakau, kad televizijoje nuostabi atmosfera, ten yra puikių, labai įdomių žmonių, aišku, būta visko - ir ašarų, kaip ir realiaame gyvenime, čia nieko nepaslėpsi. Bet televizijoje labai smagu dirbti. Dirbu ne tik administracijoje, jau penktąjį sezoną kuriu ir vedu kultūros laidą „Dūrys atsidaso“ - man tai nepaprastai malonus užsiėmimas. Patinka dirbti su jaunais žmonėmis, kurie, kaip aš sakau, neleidžia pasenti. Man

įdomu yra kultūra. Man įdomus yra kinas - viskas įdomu. Manau, kad žmogus sensta tada, kai jis niekuo nebesidomi“.

Lolita norisi, kad į televiziją ateitų daugiau jaunų žmonių. „Baisiausia, kai jaunimas, tik pradėjęs dirbti, iš karto nori uždirbti milijonus. Aišku, ne visi, bet dauguma. Kai atėjau į televiziją, man niekas nemokėjo milijonų, džiaugiausi, kad apskritai gaunu darbo. Juk atėjęs pirma turi ką nors padaryti, kad nusipelnytum gero atlygio, turi įrodyti, ką sugebi“.

Pasibaigus televizijos sezonui, šią vasarą moteris turės ką veikti. Pirmiausiai laukia vienturčio sūnaus Jokūbo, šiemet baigusio vidurinę mokyklą, išleistuvių. Paskui prasidės nauji televizijos projektai. „Kadangi šiemet yra Maironio metai, mes su kūrybine grupe laimėjome konkursą ir kitam sezonui rengsime labai įdomų projektą - Maironio ketureilius skaitys nuo paprasto žmogaus iki, sakykime, prezidentės. Tai naujame sezone bus kaip skirtukai tarp laidų“, - intriguoja L.Bytautaitė.

Paklausta apie hobi, Lolita nė nedvejodama atsako, kad įdomiausia jai yra keliauti. „Iš tikrųjų dirbu dėl kelionių. Nemanau, kad reikėtų statyti didelius namus, investuoti į juos visas savo lėšas - aš nematau prasmės. Man įdomu yra kelionės. Kiek finansai leidžia, visą laiką keliauju du kartus per metus. Pirmoji kelionė būna su draugėmis. Visus metus planuojame kelionę, tada

metame darbus ir keliaujame. O kai baigiasi kelionė, jau lėktuve svajojame, kur kitur keliausime. Kita kelionė paprastai būna į kokį nors kino festivalį, nes gulėti paplūdimyje nemėgstu, man reikia vyksmo“, - sako Lolita. Vasario mėnesį moteris su draugėmis aplankė Vietnamą, kur labai smagiai pailsėjo. Beje, kaskart lėktuvui nusileidus Lietuvoje Lolita norisi išbučiuoti gimtąją žemę, kur jai yra labai gera. „Kartą į Lietuvą atvažiavusius japonus draugai vežė į Nidą, - pasakoja keliautoja. - Šie paprašė sustoti. Lietuviai nusistebėjo, kad čia nieko nėra. O japonai negalėjo atsigrožėti, kokie laukai, kokios lygumos, nėra žmonių, žalia. Mūsų akys pripratusios prie tokio kraštovaizdžio, todėl mes paprasčiausiai to neįvertiname. Ko mums trūksta? Vienintelio - šilumos“.

Be tradicinės lietuviškos, Lolita patinka prancūziška virtuvė - ji yra didelė Prancūzijos gerbėja. „Kadangi moku prancūzų kalbą ir dažnai važinėju į Prancūziją, jaučiu sentimentų šiai šaliai. Tikriausiai ir savo vaiką užkrėčiau meile Prancūzijai. Baigęs vidurinę mokyklą, jis norėtų išvažiuoti ten studijuoti. Aš nesijaudinu. Jis yra patriotas, tikrai sugrįš. Beje, ir mano draugas, su kuriuo dabar gyvenu, septynerius metus gyveno Prancūzijoje, todėl labai gerai moka prancūzų kalbą. Pas mus prancūzų kalbos nėra daug mokančiųjų. Šiemet prancūzų kalbos egzaminą laikė 70 žmonių per visą Lietuvą“.

■ Televizijos laidų vedėja ir prodiuserė Lolita Bytautaitė iš savo močiutės yra išmokusi gaminti gardžius žuvies kotletukus

LOLITOS ŽUVIES KOTLETUKAI

3 PORCIJOMS REIKĖS:

- dviejų tilapijų arba menkių filė (beje, vietoj žuvies galima rinktis vištų krūtinėles),
- vieno kaimiško kiaušinio,
- šaukšto su kaupu krakmolo,
- šaukšto majonezo,
- dviejų česnako skiltelių,
- krapų bei kitokių žalumynų: svogūnų laiškų, petražolių ir pan.,
- druskos arba aštrių žuvies prieskonių.

SALOTOMS REIKĖS:

- šviežių kopūstų, agurkų, krapų, padažo iš aliejaus, obuolių acto, cukraus ir druskos.

- Pasirinktą žuvies filė supjaustykite smulkiais gabaliukais ir suberkite į indą, įmuškite kiaušinį, dėkite krakmolą, majonezą.

- Tada išspauskite česnako, suberkite smulkintus krapus (ar kitus žalumynus) ir viską gerai išmaišykite.

- Įkaitinkite keptuvę, įpilkite aliejaus. Suformuotus žuvies kotletukus kepkite ant nedidelės ugnies, kol gražiai įrus.

- Kotletus Lolita patiekia su bulvėmis ir salotomis.